

Vjesnik

Вісник

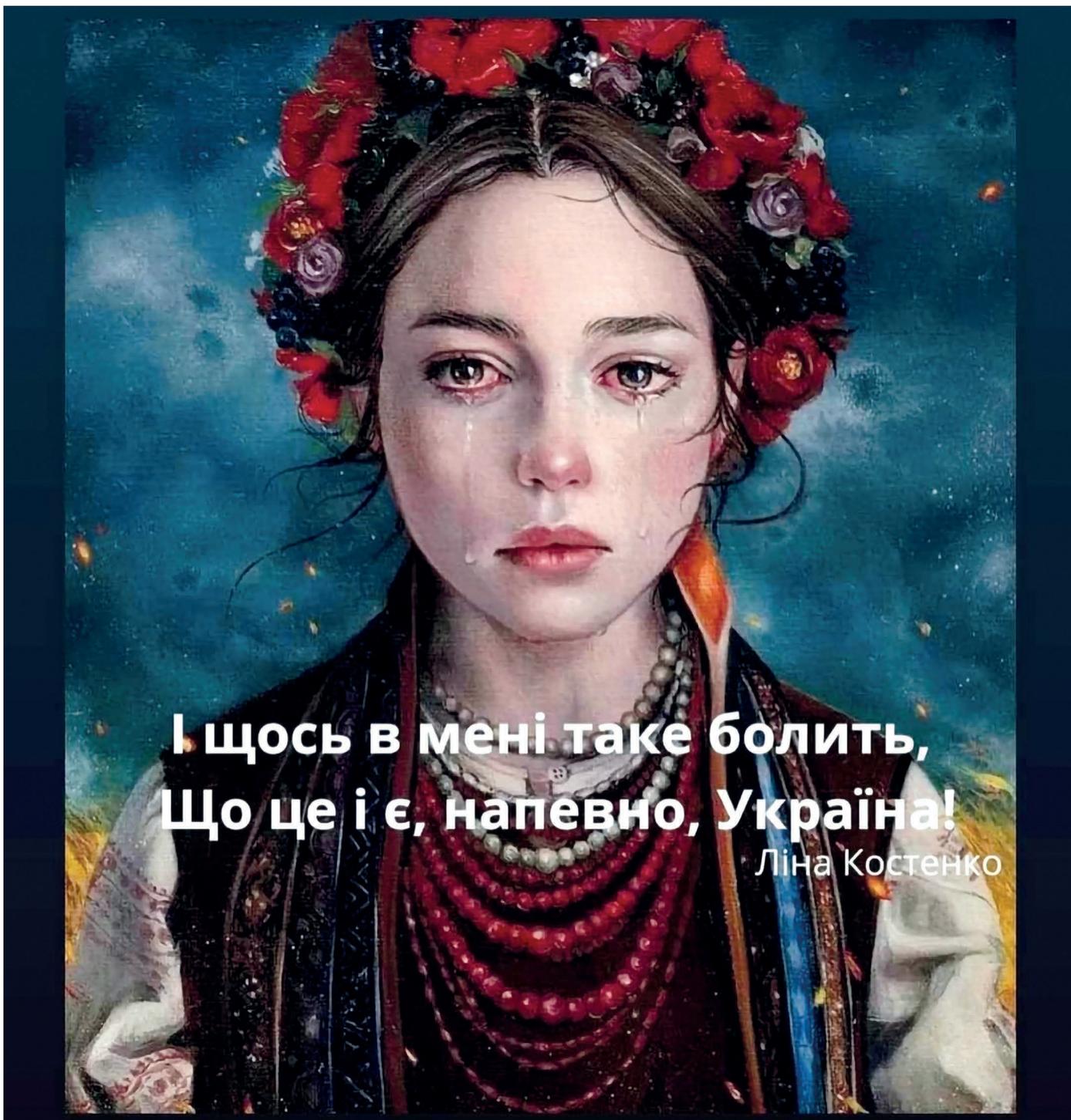
ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

Broj 78, 2/2022. / Номер 78, 2/2022.

ISSN 1847-327X

І щось в мені таке болить, Що це і є, напевно, Україна!

Ліна Костенко

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За издавця: Владо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Беч

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrizni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Beč

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш Маргета

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš Margeta

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 USKRSNA POSLANICA VLADIKE MILANA STIRIĆA
- 5 ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННИШОГО СВЯТОСЛАВА
- 7 ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО З ВЕЛИКОДНЕМ
- 9 УКРАЇНА ЄДИНА
- 9 JEDINSTVO UKRAJINE
- 10 ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
- 11 OBRAĆANJE PREDSEDNIKA UKRAJINE
- 12 SVJETLO U TAMI
- 13 U OSIJEKU ODRŽAN MIRNI PROSVJED PROTIV RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU
- 14 LITURGIJA ZA IZBJEGLICE IZ UKRAJINE U OSIJEKU
- 14 ПІДТРИМКА УКРАЇНИ
- 15 SKUP UKRAJINACA U ZAGREBU: SLOBODA IMA OKUS UKRAJINSKE KRVI
- 15 SLAVONSKO-BRODSKI UKRAJINCI AKTIVNO SKRBE O SUNARODNJACIMA
- 17 SLIKARI ZA UKRAJINU
- 17 ГУМАНИТАРНА АКЦІЯ «ДЛЯ ТЕБЕ! ЖІНКА – ЖІНЦІ!»
- 18 PRIRODA I LJEPOTA LIJEČE: GORIČANI ZA UKRAJINCE PRIPREMILI IZLET U NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA
- 19 ГРОМАДСЬКИЙ ФОРУМ «ЖИТИ У ВУКОВАРІ»
- 20 "PRIHVAT, POTREBE I TRETMAN UKRAJINSKIH IZBJEGLICA U HRVATSKOJ"

Djelatnost naših društava

- 21 U VUKOVARI VİDBUVSJA VEČIR PRISVJACHENIJ TARASU ŠEVČENKU
- 22 U VUKOVARU ODRŽANA KNJIŽEVNO-GLAZBENA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU
- 22 KNJIŽEVNA VEČER U KANIŽI POSVEĆENA DOMOLJUBU, KNJIŽEVNIKU I SLIKARU TARASU ŠEVČENKU
- 23 KNJIŽEVNA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU U OŠ ANTUNA BAUERA, VUKOVAR
- 23 KNJIŽEVNA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU U LIPOVLJANIMA
- 23 U LIPOVLJANIMA ODRŽANA RADIONICA UKRAŠAVANJA PISANICA
- 24 U VUKOVARU ODRŽANA RADIONICA UKRAJINSKIH USKRSNIH TRADICIJA
- 24 USKRS - BLAGDAN SVJETLA, NADE I POBJEDE
- 25 В ОЧІКУВАННІ ВОСПЕСІННЯ
- 25 PREDUSKRSNA RADIONICA U KANIŽI
- 26 USKRS VJERE I NADE
- 27 PJESMA „MOLITVA ZA UKRAJINU“ NA TRGU SLOBODE U OSIJEKU
- 27 ВЕЛИКДЕНЬ - 2022 В ОСІЄКУ: СЛЬОЗИ РАДОСТІ І СМУТКУ
- 28 SVETA LITURGIJA UZ PJEVANJE ZBORA U GRKOKATOLIČKOJ ŽUPI U SLAVONSKOM BRODU
- 29 USKRSNI PONEDELJAK U SLOBODNICI
- 30 «ЖИТИ В ОСІЄКУ»
- 30 NEZAVORAVNO PUTOVANJE U SOŠICE
- 32 ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

Ukrajina kroz znanost o književnosti

- 33 KAKO MOŽEMO VIDJETI UKRAJINU KROZ ZNANOST O KNJIŽEVNOSTI

Povijesne ličnosti Ukrajine

- 35 300. GODIŠNJICA ROĐENJA HRYHORIJA SKOVORODE

Na naslovnoj stranici: Slika: Alex Shekshuiev, sheshikalex@gmail.com

Na zadnjoj stranici: Vječna slava herojima!

USKRSNA POSLANICA VLADIKE MILANA STIPIĆA

Draga braćo i sestre u Kristu,

nakon svete četrdesetnice, radosno proslavljamo blagdan Isusovog uskrsnuća. Krist je umro i uskrsnuo kako bi obnovio palu ljudsku narav. Njegova presveta krv na križu je prolivena za cijeli svijet i za oprostjenje ljudskih grijeha. Uskrs je stoga blagdan radosti i zahvalnosti svemogućem Bogu koji je učinio sve za spasenje čovječanstva. Naše zajedništvo u Crkvi, gdje smo svi jedno jedinstveno tijelo Kristovo, pokazuje se kroz svetu Liturgiju i pričest Kristovim tijelom i krvlju te kroz naše zajedništvo u ljubavi gdje sve činimo jedni za druge. Vjernici su Crkva, a Crkva je Krist, stoga po svetoj liturgiji svi postajemo Kristovo tijelo, uvijek novo, živo i Duhom Svetim svaki puta iznova pomlađeno. Svjedoci smo kako nakon dvije tisuće godina kršćanske prisutnosti u svijetu i velikog broja svetaca i mučenika, ovaj svijet ipak postaje sve tamnije mjesto koje nažalost ne odiše evanđeoskim duhom ljubavi, nego postaje poprište zla. Tehnološki razvoj čovječanstva nažalost nije iskorijenio mržnju, glad, ratove i ostale ljudske nevolje. Odgovor na zlo je ljubav, i to nesebična, posvećujuća ljubav

Kristova, kojom se jedino svijet može preporoditi i posvetiti. Ljubimo, dakle, jedni druge takvom ljubavlju kako bismo barem mali dio svijeta u kojem živimo preporodili i promijenili na bolje. Neka se preko svakoga od nas kršćana vidno osjeti prisutnost uskrsloga Krista u svijetu.

Posebno se spominjemo naše braće i sestara u Ukrajini, svećenstva i vjernika naše sestrinske Ukrajinske grkokatoličke Crkve, kao i svih ostalih ljudi u Ukrajini, bez obzira na vjeru, koji trpe užasne patnje zbog rata koji je nametnut njihovoj zemlji. Naša eparhija je odmah pritekla u pomoć svim svojim sredstvima i mogućnostima, bilo za pomoć braći i sestrama u Ukrajini, ali i za pomoć izbjeglicama koji su pristigli u našu domovinu Hrvatsku. Pozivam vas, braćo i sestre, da i dalje pomažete našoj Ukrajinskoj subraći u nevolji te da im otvorite svoja vrata i svoja srca kako bi u trenucima patnje osjetili istinsku bratsku podršku svih, a osobito nas grkokatolika iz Križevačke eparhije. Neka naši svećenici posvete maksimalnu karitativnu i pastoralnu skrb te duhovnu utjehu za Ukrajinke pristigle u naše krajeve, svima koji su potrebni treba podijeliti svete tajne, osobito ispovijedi i svete pričesti, poštujući pritom vjersku pripadnost svakoga od njih i kloneći se bilo kakvog prozelitizma. Molimo se za mir u Ukrajini, ali i za mir u cijelom svijetu. Molimo uskrslog Krista da zaustavi bolesti, ratove i patnje ljudi u svijetu i da, unatoč dekadenciji u koju je svijet ušao, podari milosrđe i ljubav našem naraštaju.

Svima koji su u nevolji ili bilo kakvom beznađu, neka uskrsli Krist donese mir, radost i optimizam u život, a svim našim svećenicima, biskupu u miru Nikoli, svim časnim sestrama, monasima, bogoslovima, svim vjernicima naše Križevačke eparhije želim sretan i blagoslovljen Uskrs.

+ Hristos voskres! Voistinu voskres! Krist uskrsnu! Uistinu uskrsnu!

+ Milan, biskup križevački

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА

«Пасха — це свято перемоги любові над ненавистю»

Пасха — це свято перемоги любові над ненавистю, радості над смутком, миру над війною, довготерпіння над панікою, доброти над злістю, вірності над зрадою, тихості над неспокоєм, здержливості над ненаситністю. Пасха — це перемога духу над тілом, правди над брехнею, життя над смертю. Христос воскресає із гробу, щоб воскресити і обдарувати перемогою тих, кого смерть, неволя і приниження поглинули, наче колись кит — пророка Йону. Такими словами звертається до духовенства та вірних, усіх людей доброї волі Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у Великодньому посланні.

Високопреосвященним і преосвященним владикам, всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям, преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мирянам Української Греко-Католицької Церкви.

Христос воскрес!

«Зійшов Ти, Христе, в глибини підземні

І розбив кайдани вічні, що держали ув'язнених,

І на третій день, як із кита Йона,

Воскрес Ти із гробу!»

Пісня 6 Канону Воскресної утрени

Дорогі в Христі!

Цього року ми зустрічаємо Пасху Христову серед особливих випробувань, страждань, знущань, зневаги і руїни. У нашому народі, в Україні та на поселеннях, може здатися, що хрест Господній був раптово кинений нам на плечі на самому початку Великого посту і ми несемо його вже не день-два, не тиждень-два, а безнастанно, день і ніч. Для нас Велика п'ятниця стала немовби хлібом насущним, буденною дійсністю і ми не знаємо, коли настане

світлий день перемоги над злом, ненавистю і насильством. Але саме сьогодні Господь закликає нас не сумніватися в перемозі світла над темрявою, життя над смертю, істини над брехнею, і Він запевняє нас у своїй любові та милості. Від Нього, нашого воскреслого Спасителя, ми черпаємо силу в теперішніх стражданнях, Він — джерело нашої надії. Тож разом з апостолом Павлом ми сьогодні кажемо: «Нас тиснуть звідусіль, але ми не пригноблені; ми в труднощах, та ми не втрачаємо надії... Нас бо весь час живими віддають на смерть із-за Ісуса, щоб і життя Ісуса було явним у нашій смертній тілі» (2 Кор. 4, 8. 11). В тому ж дусі ми впевнено вітаємо одне одного переможним привітом: Христос воскрес! Воістину воскрес! *Зійшов Ти, Христе, в глибини підземні...*

Своїми стражданнями і смертю на хресті Христос сходить у глибину впалої людської природи. Приймаючи найгірші знущання — зраду, протизаконне засудження, наругу, плювання, удари по обличчю, бичування і вбивство (див. Мр. 10, 33–34), Син Божий бере на себе всі наслідки людського гріха. Він торкається найдалшого віддалення від Бога, найгіршого людського падіння, найбільшого спотворення гідності, для якої людина була створена. Можливо, цього тижня в контексті війни, коли ми читали чи слухали Страсті Христові, то особливо відчули і пережили все, що переніс Господь спасіння нашого ради. Водночас ми усвідомлюємо, наскільки впалою залишається людська природа, наскільки диявол далі оволодіває людиною, яка не має Бога в серці. Хто сіє ненависть і розпочинає війну проти ближнього свого, той противиться Всевишньому. Кожна війна — це явний прояв руйнівної душоубної дії диявола, бо тільки нечистий уміє в такий спосіб ширити страх і нести смерть, завдавати стільки ран, і шкоди, і болю, і втрат. І навіть коли для страждених дорога до зцілення і вилікування травм може видаватися далекою, закритою чи непрохідною, слід пам'ятати, що з воскреслим Христом немає нічого такого, чого не можна здолати і зцілити.

Війна Росії проти України — це чергова колоніальна війна тюрми народів, яка пробує відродитися на наших очах. Окупант знову несе нам кайдани, якими кували цілі покоління наших предків. Це кайдани, якими в'язали руки козаків, що будували Санкт-Петербург. Це кайдани, століттями накладені на інтелектуальне і церковне життя України. Це кайдани кріпаків, кайдани Голодомору, кайдани мільйонів депортованих і переселених українців, що засіяли своїми кістками безмежні сибірські простори «аж до краю землі». Ідеологи війни Росії проти України відкрито говорять, що наше існування — це історична помилка, яку треба виправити саме «вічними кайдаками» смерті та знищення. Це війна проти самого права українського народу на свою історію, мову і культуру, на свою незалежну державу, на своє існування.

З духовного погляду зрозуміло, наскільки наш агре-

сивний сусід не спроможний позбутися своїх фальшивих кумирів і що він далі шукає в них своєї величі нашим коштом. Своїми крилатими ракетами, авіабомбами та артилерійськими снарядами він намагається нас залякати, загнати в глибини підземні, у небуття і увінчати вічними кайданами. Але саме в тих підземеллях відбувається чудо — спільної молитви, жертвовної допомоги ближньому, незламного духу і прояву сили Божої присутності.

І розбив кайдани вічні, що держали ув'язнених...

Наша традиційна ікона Христового Воскресіння — Зішестя в ад. На ній зображені розбиті двері аду і порвані кайдани гріховності. Воскресіння Христове є святом перемоги, — перемоги життя на смертю, Божої істини над неправдою диявола, любові над ненавистю. Один із наших воїнів на своєму шоломі написав такі слова молитви: «Боже, коли мене уб'ють на полі бою, то забери мене в рай, бо в аді я вже побував!». У своєму воскресінні Христос виходить не тільки з порожнього гробу, а й із глибин аду і смертельного поневолення людини. Виходить не сам: беручи за руку прабатьків Адама і Єву, виводить на волю все людство, ув'язнене кайданами смерті. Бере за руку наших воїнів і волонтерів, мирних людей, які бачили ад російської окупації, — бере за руку Україну та веде її у воскресіння, наповнюючи пасхальною радістю переможного гімну «Христос воскрес!».

Сьогодні, коли Україна захищає себе від підступного ворога, ми більше ніж будь-коли покликані до духовної боротьби, пам'ятаючи, що зло можна перемогти тільки добром. Святий Павло пригадує нам, що треба бути пильними, щоб серед жахиття війни ми самі залишилися людьми і не впали в диявольську пастку злоби і ненависті: «Христос нас визволив на те, щоб ми були свободні. Тож стійте і під кормигу рабства не піддавайтеся знову... Увесь бо закон міститься у цій одній заповіді: „Люби

ближнього твого, як себе самого“» (Гал. 5, 1. 14). Відтак заохочує кожного з нас відкритися до Божої благодаті і дозволили Святому Духові приносити свій життєдайний плід: „А плід Духа: любов, радість, мир, довготерпіння, лагідність, доброта, вірність, тихість, здержливість. На тих то нема закону“ (Гал. 5, 22–23).

Пасха — це свято перемоги любові над ненавистю, радості над смутком, миру над війною, довготерпіння над панікою, доброти над злістю, вірності над зрадою, тихості над неспокоєм, здержливості над ненаситністю. Пасха — це перемога духу над тілом, правди над брехнею, життя над смертю. Христос воскресає із гробу, щоб воскресити і обдарувати перемогою тих, кого смерть, неволя і приниження поглинули, наче колись кит — пророка Йону.

І на третій день, як із кита Йона, вокрес Ти із гробу!

Яка це іронія, що ворог планував за три дні святкувати свою перемогу в столичному Києві! Він думав, що швидко проковтне цілий народ, але його підступні плани поламав героїзм нашого війська. Насправді це Христос, який воскрес на третій день із гробу, дає сьогодні нам, що віримо в Його воскресіння, віру в перемогу над адом і смертю. Святий Іван Золотоустий у своїй пасхальній проповіді зауважує, що ворог людського роду «взяв людину, а на Бога натрапив. Взяв землю, а стрінув небо. Взяв, що бачив, і впав через те, чого не добачив». Так само наш ворог взяв, що бачив, але впав через те, чого не добачав, — сили духу, віри і любові нашого народу! Наша перемога, перемога України, — у силі воскреслого Христа, який виводить нас із глибин жахиття війни і смерті, розбиває кайдани вічні та переможно веде нас до життя. Святкувати Пасху Христову в час війни означає вже куштувати нашу перемогу. Не сумніваймося в цьому!

Той, хто несе смерть, приречений на поразку, бо Україна святкує Пасху! Вищезгаданий Золотоустий, перес-

півуючи слова Апостола народів (див. 1 Кор. 15, 55), мовить: «Де твоє, смерте, жало? Де твоя, аде, перемога? Воскрес Христос — і ти звалений. Воскрес Христос — і попадали демони. Воскрес Христос — радіють ангели. Воскрес Христос — і життя вільно пливе». Той, хто хоче нас поневолити смертю, вже переможений, бо його головну зброю колонізації і загарбництва сам Христос знешкодив і подолав своєю смертю на хресті та славним Воскресінням.

Дорогі в Христі браття і сестри! Сьогодні обіймаю своїми батьківськими і братніми обіймами кожного з вас і ділюся з вами пасхальною радістю. Обіймаю всіх, хто воює на фронтах — духовних і тілесних, особливо наших незламних воїнів, відданих душпастирів і невтомних волонтерів. Обіймаю пасхальною радістю всіх, хто був змушений покинути свій дім чи навіть рідну землю, і молюся за ваше швидке повернення в час миру, який неминує настане. Обіймаю молитвою всіх пораних, щоб у своєму терпінні ви відчували підтримку, любов і вдячність всього народу, а передусім — Божу милість і безнастанну Божу любов. Вітаю всіх, хто по всьому світу підтримує і допомагає Україні, великим чи малим. Як світова спільнота, ми проявилися немов вулик, у якому кожний духом відчуває, що має робити в час загрози. Обіймаю тих, хто на окупованих територіях, у

зонах бойових дій, — тих, хто не має можливості зібрати пасхального кошика і співає «Христос воскрес!» під голос гармат і вибухів снарядів. У надії на воскресіння плачу і ридаю разом з усіма, хто оплакує своїх загиблих, як з лав наших Збройних сил, так і серед мирного населення. Хай сьогодні кожний із нас відчує надію у світле майбутнє в мирі і злагоді, бо саме Воскресіння Христове — джерело миру. Хай пребагата символіка нашої писанки нагадає всім нам, що воскреслий Господь — джерело небесних благ, радості, добра, перемоги і вічного життя.

Усе духовенство, усіх богопосвячених осіб і мирян в Україні та на поселеннях обіймаю батьківською любов'ю і щиро бажаю вам благословенних Великодніх свят, смачного свяченого яйця та світлої пасхальної радості!

Благодать воскреслого Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога Отця і причастя Святого Духа нехай будуть з усіма вами!

Христос воскрес! Воістину воскрес!

† СВЯТОСЛАВ,

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у Свято Благовіщення Пресвятої Богородиці, 7 квітня 2022 року Божого

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬКОГО З ВЕЛИКОДНЕМ

Великий народі великої України!

Сьогодні велике свято. І я перебуваю у великому місці – великому Софійському соборі. У соборі, який закладено тисячу років тому на полі священної битви, де військо Київської Русі-України розгромило печенігів. У соборі, який не зруйнувала ні ординська навала, ні нацистська окупація, який вистояв попри все!

Сьогодні всі ми віримо в нову перемогу України. І всі ми впевнені, що нас не знищить жодна орда й жодна нечисть.

Ми долаємо темні часи. І в цей світлий день я й більшість із нас – не у світлому одязі. Але ми боремося за

світлу ідею. На світлій стороні. І на нашому боці – правда, люди, Господь і вище небесне сяйво. Сила заступниці роду людського – Богородиці Оранти. Вона наді мною. Вона над нами всіма.

Непохитний стовп Церкви Христової, непорушний мур головної твердині – Києва, нерушима стіна держави. Допоки є Оранта, є Софія, а з нею стоїть Київ, а з ними – вся Україна!

Над образом Оранти написані слова з Книги псалмів: «Бог серед міста, і воно не похитнеться. Бог йому допоможе перед світанком». У цей великий день ми всі віримо, що наш світанок скоро настане.

Оранта латиною означає «той, що молиться». Останні два місяці ми молимося всі. І у Воскресіння Христове, що символізує велику перемогу життя над смертю, кожен з нас просить у Господа одного й промовляє до неба однакові слова, слова великої і єдиної молитви «Боже Великий, Єдиний! Нам Україну храни!»

Захисти тих, хто захищає нас! Бороніть, небеса, тих, хто боронить рідну землю. Зміцни волю тих, хто захищає нас від неволі. Збережи тих, хто береже Україну. Це наші військові, нацгвардійці, прикордонники, наша територіальна оборона, розвідка. Ці та всі інші наші воїни світла.

Допомагай тим, хто їм допомагає. Це волонтери й усі небайдужі люди. З України та всього світу. Дай сили всім, хто віддає всі сили. Хай кожен, хто шукає, завжди знайде.

Хай кожен, хто в дорозі, завжди її подолає. І хай кожен, хто для порятунку України робить усе можливе, ніколи не втрачає віри в те, що все можливо.

Бережи життя тих, хто рятує життя інших. Це всі наші медики. Наші пожежники, рятувальники, сапери. Хай перемога життя буде символом не тільки цього свята. Хай життя виграє битву у смерті кожного дня.

Бережи наших матерів. Дай витримки тим, хто чекає сина чи доньку з війни. Дай стійкості тим, хто, на жаль, не дочекався своєї дитини з фронту. Допоможи здолати нестерпний біль тим, хто втратив рідне дитя у мирних містах і селах, куди Росія принесла смерть.

А всім нашим матерям і всім нашим бабусям дай міцного здоров'я ще на многа і многа літа. Щоб дочекалися своїх. Щоб дочекалися миру й перемоги. Щоб дочекалися справедливості. І щасливої старості, яку в них намагаються вкрасти загарбники. І замість того, щоб плести онукам шарфики й светрики, вони плетуть сьогодні маскувальні сітки. Тож дай їм довгих років мирного життя.

Як і нашим батькам. Як і нашим дідусям. Які колись розповідали онукам про війну, а сьогодні відправляють онуків на війну. Наші бацьки й наші діди будували цю країну. Сьогодні вони бачать, як її руйнують. Дай їм побачити, як наша земля буде звільнена й відбудована. А нам дай сили це зробити.

Бережи всіх наших діточок. Дай кожному хлопчику й кожній дівчинці щасливу юність, молодість, зрілість і старість, які хоча б трохи дадуть змогу позбутися спогадів їхнього страшного дитинства в час війни. Недитячих страшних ігор, у які їх змусили грати. Хованки, але в підвалі, від бомб. Біг, але від пострілів. Мандрі, але через втрату домівки, рятуючись від війни.

Збережи всіх українців! Ми ні на кого не нападали, тож дай нам захисту. Ми ніколи не знищували інші народи, тож не дай нікому знищити нас. Ми не захоплювали чужих земель, тож не дай захопити нашу.

Збережи Україну! Її правий і лівий береги в часи, коли нас підло б'ють і по правій, і по лівій щоці. Наприкінці зими до нас прийшла зовсім не весна. В наш дім принесли холод. На світанку нам принесли непроглядну темряву.

Ми віримо, Боже, що під час свого суду ти не забудеш їх усіх. Всіх тих, хто забув усі твої заповіді.

Не забудеш про Бучу, Ірпінь, Бородянку, Гостомель. Усіх, хто пережив звірячі злочини. Дай їм та всій нашій землі людського щастя.

Не забудеш про Чернігів, Миколаїв, Херсон, Суми, Харків, Ізюм, Краматорськ і Волноваху, Попасну. Всі інші міста й села, які чують моторошні вибухи. Дай їм і нам усім почути салют перемоги.

Не забудеш про Маріуполь і його героїчних захисників. Можна знищити стіни, але неможливо знищити фундамент, на якому тримається дух. Дух наших воїнів. Дух усієї країни.

Ми бачимо страшні сцени війни. Дай нам побачити щасливу картину миру.

Ми проходимо надважкі випробування. Дай нам дійти

на цьому шляху до справедливого кінця – до початку щасливого життя й процвітання України!

Наші серця сповнені лютим гнівом. Наші душі сповнені лютою ненавистю до загарбників і всього, що вони накоїли. Не дай люті зруйнувати нас зсередини. Перетвори її на наші звершення ззовні. Перетвори її на добру силу, щоб перемогти сили зла.

Вбережи нас від розбрату й розколів. Не дай нам втратити єдність.

Зміцни нашу волю й наш дух. Не дай нам втратити себе. Не дай нам втратити жагу до свободи. А отже, не дай нам втратити запал до праведної боротьби. Не дай нам втратити надію на перемогу й почуття власної гідності, а отже – не втратити власну свободу. Не втратити Україну. А отже – не втратити віру.

Дорогі українці!

Торік ми зустрічали Великдень вдома через пандемію. Цьогоріч ми знову відзначаємо Воскресіння Христове не так, як звикли. Через інший вірус. Через чуму під назвою війна.

І торішню, і теперішню загрозу об'єднує одне – ніщо не зможе здолати Україну.

Велике свято сьогодні дає нам велику надію й непохитну віру в те, що світло переможе темряву, добро переможе зло, життя переможе смерть, а отже, неодмінно переможе Україна!

І на Великдень ми просимо в Бога великої благодаті, щоб здійснилася наша велика мрія – це ще один Великий день, день, коли в Україні настане великий мир. А з ним – вічна злагода й процвітання.

З вірою і впевненістю в це я вітаю всіх вас зі святом Пасхи й Великоднем.

Бережіть себе. Бережіть своїх близьких. Бережіть Україну!

Христос воскрес! Воїстину воскрес.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ
Офіційне інтернет-представництво
24 квітня 2022 року

УКРАЇНА ЄДИНА

Україна продемонструвала надзвичайну єдність, а також об'єднала Європу й показала справжній зміст НАТО – Володимир Зеленський

Україна та українські громадяни не лише продемонстрували велике внутрішнє єднання, а й зуміли згуртувати навколо себе країни Європи та весь світ. На цьому наголосив Президент Володимир Зеленський під час прес-конференції для міжнародних та українських ЗМІ в Києві.

Глава держави відзначив неймовірне єднання всередині країни після початку війни. «І головне, щоб це залишилося в нас до кінця війни, залишилося після війни... Я вважаю, що це велика перемога й велика наша зброя», – сказав він.

Президент переконаний, що Україна зробила все, щоб політично об'єднати країни Європейського Союзу так, як ніколи раніше. «Ми зверталися і в парламентах. І іноді, хай мені вибачить хтось із європейських країн, поводитися нахабно. Але зрозумійте: через те, що ми воюємо й наші люди гинуть, інакше не можемо – часу мало», – зазначив Володимир Зеленський.

На думку Глави держави, завдяки Україні у європейських країнах почали розуміти справжній сенс існування НАТО, про що говорять деякі європейські високопосадовці у приватних розмовах. «Чи спроможний Альянс об'єднатися швидко й протистояти агресії?» – сказав Володимир Зеленський.

Він наголосив, що Україна бореться за своє існування й за мир, але для цього їй потрібна потужна зброя. «Україна багато зробила для того, щоб об'єднати світ. І тепер, коли є це об'єднання, залишається зброя. І це останнє об'єднання, яке нам потрібне. Тут усім країнам треба, вже об'єднавшись, стати сміливими людьми та сміливими лідерами. І не лише заради нас, не лише заради нашої перемоги, а заради себе», – резюмував Президент України.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Офіційне інтернет-представництво

24 квітня 2022 року

JEDINSTVO UKRAJINE

Ukrajina je pokazala izuzetno jedinstvo, ujedinila Europu i pokazala pravo značenje NATO-a - Volodymyr Zelenski

„Ukrajina i ukrajinski građani ne samo da su pokazali veliko unutarnje jedinstvo, već su uspjeli ujediniti europske zemlje i cijeli svijet!“ naglasio je ukrajinski predsjednik Volodymyr Zelenski na konferenciji za međunarodne i ukrajinske medije u Kyjivu.

Zelenski je istaknuo nevjerovatno jedinstvo unutar zemlje nakon početka rata. "A važno je da to ostane do kraja rata, i nakon rata... Mislim da je ovo velika pobjeda i naše veliko oružje", rekao je.

Predsjednik je uvjeren da je Ukrajina učinila sve da politički ujedini zemlje Europske unije kao nikada do sada. "Obračali smo se i parlamentima europskih zemalja. A ponekad, neka mi oprostite, ponašali smo se i malo drsko. Ali shvatite: mi smo u ratu i naši ljudi ginu, ne možemo drugačije - nemamo dovoljno vremena", rekao je Volodymyr Zelenski.

Prema riječima predsjednika, zahvaljujući Ukrajini, europske su zemlje počele shvaćati pravi smisao postojanja NATO-a, što su u privatnom razgovoru rekli neki europski visoki dužnosnici. "Je li se NATO sposoban brzo ujediniti i oduprijeti agresiji?" - pitao je Volodymyr Zelenski.

Naglasio je da se Ukrajina bori za svoje postojanje i za mir, ali za to joj je potrebno moćno oružje. „Ukrajina je učinila mnogo da ujedini svijet. A sada, kada ovo jedinstvo postoji, ostaje oružje. A ovo je posljednje jedinstvo koje nam treba. Sada sve ujedinjene zemlje trebaju postati hrabri ljudi i hrabri lideri. I ne samo zbog nas, ne samo zbog naše pobjede, već i zbog sebe“, rekao je predsjednik Ukrajine.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Це лише питання часу, коли всі російські вбивці отримають справедливу відповідь за скоєні ними злочини

Сьогодні розпочну вечірнє звернення до вас без привітання.

Сьогодні Росія завдала чергового ракетного удару по Україні, по Одесі. Станом на цей час – вісім загиблих. Не менше 18 поранених. Звичайні мирні люди. Серед убитих – тримісячна дитинка, дівчинка. Чим вона загрожувала Росії? Схоже, що вбивати дітей – це просто нова національна ідея Російської Федерації.

Удар був завданий російською стратегічною авіацією з району Каспійського моря. Дві ракети нам вдалося збити. Ще п'ять ракет ударили по мирному місту. Зокрема по звичайному житловому будинку, по звичайній багатопокровній родині.

Ми встановимо всіх, хто відповідальний за цей удар. Хто відповідальний за російський ракетний терор. Кожного, хто видає ці накази. Кожного, хто виконує ці накази. Нікому не вдасться сховатися. Скільки б часу в нас це не зайняло, але всі ці покидьки будуть відповідати за кожну смерть, яку вони спричинили.

Росія вже відстріляла по Україні більшу частину свого ракетного арсеналу. Звичайно, в них іще залишаються ракети. Звісно, вони ще можуть продовжувати ракетний терор проти наших людей. Але те, що вони вже наробили, це точно достатні аргументи для світу, щоб наприкінці визнати російську державу спонсором тероризму, а російську армію – терористичною організацією. Будемо наполягати на цьому й надалі на переговорах з нашими партнерами. Альтернативи такому визнанню просто немає. Тому що це – правда.

Російська держава стала терористом, і їй не соромно. А якщо не соромно, то це свідомо. А отже, має бути максимальна відповідальність.

Розкриваються нові факти про злочини окупантів проти наших маріупольців. Встановлюються нові поховання вбитих окупантами людей. Ідеться про десятки тисяч загиблих маріупольців. Фіксуються переговори окупантів про те, як вони приховують сліди своїх злочинів.

Росія продовжує підтримувати діяльність і так званих фільтраційних таборів, зокрема поблизу Маріуполя. Хоча чесна назва для них насправді інша – це концентраційні табори. Такі, які будували й нацисти свого часу.

Українців із цих таборів – тих, хто вижив, – відправляють далі на окуповану територію і в Росію. Зафіксовані факти депортації наших громадян у російську глибинку, в Сибір, навіть у Владивосток. Депортують, зокрема, дітей, сподіваючись, що вони забудуть, де їхній дім, звідки вони. А вони з України.

Сьогодні для християн східного обряду була Велика субота. День між розп'яттям і воскресінням. Схоже, що Росія застрягла саме в такому дні. На роки. У дні, коли смерть торжествує, а Бога нібито немає.

Але воскресіння буде. Життя переможе смерть. Правда переможе будь-яку брехню. А зло буде покаране. І Росії доведеться знову вивчити ці істини, це лише питання часу. Це лише питання часу, коли всі російські вбивці відчують, що таке справедлива відповідь за скоєні ними злочини. Це лише питання часу, коли ми зможемо повернути всіх депортованих українців додому. Це лише питання часу, коли всі наші люди на всій нашій землі відчують, що таке впевнений мир.

Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Великої Британії Борисом Джонсоном. Поінформував його про ситуацію в Маріуполі, загалом у зонах бойових дій. Подякував за вагомий оборонний й фінансовий підтримку для України. Скоординували подальші кроки, необхідні для захисту нашої свободи.

Готуємося також і до завтрашніх важливих переговорів з американськими партнерами.

Провів сьогодні велику прес-конференцію в Києві в прямому ефірі. Відповів на багато-багато запитань – різних, від різних журналістів. Як українських, так і закордонних. І це не просто про відкритість насправді. Не просто про інформацію. Це про те, на чиему боці правда у війні. Це про те, хто може правдиво говорити як зі своїм народом, так і з усім світом. Українці можуть. Наші вороги – ні.

І наостанок. Цієї ночі діятиме комендантська година. Прошу вас дотриматися цього правила. Це важливо з погляду безпеки. Але вже з п'ятої ранку зможете завітати до храмів у своїх містах, містечках, громадах. Там, де можливо провести службу. Прошу – тільки зранку.

Я вдячний кожному нашому захиснику, кожній нашій захисниці, які дають нам безпеку і цієї ночі перед Великоднем, і завжди. Які обороняють державу. Які виборюють для українців свободу.

Вічна слава всім нашим воїнам! Вічна пам'ять усім, хто віддав життя за Україну.

Слава Україні!

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Офіційне інтернет-представництво

24 квітня 2022 року

OBRAĆANJE PREDSJEDNIKA UKRAJINE

Samo je pitanje vremena kada će svi ruski ubojice dobiti pravi odgovor za svoje zločine

Danas ću započeti svoje večernje obraćanje vama, bez pozdrava.

Rusija je danas izvela još jedan raketni udar na Ukrajinu, na grad Odesu. Poginulo je osam osoba. Najmanje 18 ranjenih. Obični, miroljubivi ljudi. Među ubijenima je i tromjesečna djevojčica. Čime je ona ugrožavala Rusiju? Čini se da je ubijanje djece nova nacionalna ideja Ruske Federacije. Udar su izvršili ruski strateški zrakoplovi iz regije Kaspijskog mora. Uspjeli smo oboriti dvije rakete, ali pet raketa pogodilo je miran grad. Konkretno, pogodili su običnu visoku stambenu zgradu.

Identificirati ćemo sve odgovorne za ovo raketiranje i teror. Svakog tko daje ove naredbe. Svakog tko ispunjava ove naredbe. Nitko se neće moći sakriti. Koliko god da nam bude potrebno vremena, sve ubojice će odgovarati za svaku smrt koju su prouzročili. Rusija je već ispalila većinu svog raketnog arsenala na Ukrajinu. Naravno, još uvijek imaju projekte.

Naravno, oni i dalje mogu nastaviti raketni teror nad našim narodom. No, ono što su već učinili dovoljan je argument da svijet prizna rusku državu kao sponzora terorizma, a rusku vojsku kao terorističku organizaciju. Na tome ćemo i dalje inzistirati u pregovorima s našim partnerima. Takvom priznanju jednostravno nema alternative. Jer ovo je istina.

Ruska država je postala terorist i ne srami se. A ako se ne srami, onda to radi svjesno. Stoga mora postojati maksimalna odgovornost.

Otkrivaju se nove činjenice o zločinima okupatora nad našim Mariupoljcima. Otkrivaju se nove masovne grobnice ljudi pobijenih od strane okupatora. Riječ je o desecima tisuća mrtvih u Mariupolju. Zabilježeni su razgovori okupatora o tome kako skrivaju tragove svojih zločina.

Rusija nastavlja podržavati aktivnosti takozvanih filtracijskih logora, posebice u blizini Mariupolja. Iako je pravo ime za njih zapravo drugačije – to su koncentracijski logori. Takve kakve su nekada izgradili nacisti. Preživjeli Ukrajinci iz tih logora šalju se na okupirana područja i u Rusiju. Zabilježene su činjenice deportacije naših građana u rusko zaleđe, u Sibir, čak i u Vladivostok. Posebno se deportiraju djeca, kako bi zaboravili gdje im je dom i odakle su. A oni su iz Ukrajine.

Danas je bila Velika subota za kršćane istočnog obreda. Dan između raspeća i uskrsnuća. Čini se da je Rusija zapela na takav dan. Godinama. U danima kada smrt trijumfira, a Boga kao da nema.

Ali bit će uskrsnuća! Život će pobijediti smrt! Istina će pobijediti svaku laž! I zlo će biti kažnjeno!

I Rusija će morati ponovno naučiti te

istine, samo je pitanje vremena. Samo je pitanje vremena kada će svi ruski ubojice dobiti pravi odgovor za svoje zločine. Samo je pitanje vremena kada ćemo sve deportirane Ukrajinke moći vratiti kući. Samo je pitanje vremena kada će svi naši ljudi diljem svijeta osjetiti kakav je svijet samopouzdanja.

Danas sam razgovarao s premijerom Ujedinjenog Kraljevstva Borisom Johnsonom. Informirao sam ga o situaciji u Mariupolju i općenito u zonama borbenih djelovanja. Zahvalio sam na značajnoj potpori obrane i financijskoj potpori Ukrajini. Koordinirali smo daljnje korake potrebne za zaštitu naše slobode.

Pripremamo se i za sutrašnje važne razgovore s američkim partnerima. Danas je u Kyjivu održana velika press konferencija uživo. Odgovorio sam na mnoga, mnoga pitanja ukrajinskih i stranih novinara. I ne radi se zapravo samo o otvorenosti. Ne samo o informacijama. Radi se o tome na čijoj je strani istina u ratu. Ovdje se radi o tome tko može govoriti iskreno i sa svojim narodom, i sa cijelim svijetom. Ukrajinci mogu, dok naši neprijatelji ne mogu.

I na kraju, večeras će biti policijski sat. Molimo poštujujte ovo pravilo. Ovo je važno sa sigurnosnog stajališta. Već od pet jutro moći ćete posjetiti hramove u svojim gradovima, mjestima i zajednicama i biti prisutni na misama.

Zahvalan sam svakom našem branitelju, svakoj našoj braniteljici, koji nam daju sigurnost ove noći uoči Uskrsa, i uvijek, braneći državu. Onima koji se bore za slobodu Ukrajinaca.

Vječna slava svim našim vojnicima! Vječno sjećanje svima koji su dali živote za Ukrajinu. Slava Ukrajini!

PREDSJEDNIK UKRAJINE
Službena Internet stranica
24. travnja 2022.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

SVJETLO U TAMI

Veleposlanik Ukrajine u RH: „Krvavi Uskrs se ponovio više od 30 godina kasnije. U Ukrajini“

Prisjetimo se na kratki tren svih Krvavih Uskrsa, i vaših, i naših. I zajedno se pomolimo za one koji ga proživljavaju upravo sada.

Svakog proljeća kršćani u tišini iščekuju Veliki dan Kristova uskrsnuća. Čekaju ga kao da u tami čekaju svjetlo. I ovo svjetlo se pojavljuje u čudu Uskrsnuća. To svjetlo godi svima, jača slabe, liječi bolesne. U tome je moć uskrsnuća. Dati svjetlo nade i vjere, pobjede dobra nad zlom, života nad smrću.

Uskrsnuće briše svaku suzu s očiju ljudi. Ali na putu do svjetla, čovjek mora pobijediti tamu.

Povijest je pokazala kako zlo može ovaj radostan dan pretvoriti u krvavi.

U mom je sjećanju Krvavi Uskrs na Plitvicama 1991. godine.

Dana 31. ožujka 1991. u noći (na sam Uskrs), odnosno u ranim jutarnjim satima, započela je akcija Plitvice, koja je do dana današnjeg ostala urezana u kolektivno sjećanje kao Krvavi Uskrs zbog pogibije Josipa Jovića i ranjavanja desetaka pripadnika specijalnih jedinica policije i civila. Tako je agresor započeo rat protiv neovisnosti Hrvatske.

Krvavi Uskrs se ponovio više od 30 godina kasnije. U Ukrajini.

Otkada je 2014. mračna snaga, ruska vojska, izdajnički upala u živote Ukrajinaca, već osam godina ovo zlo u uniformi ruske vojske brutalno i okrutno pretvara Uskrs u Ukrajini u krvavi dan.

Ovoga puta zlo očituje u sebi svu puninu lukavstva, zločina, ubojstava, mučenja, pljačke i nasilja, crnu zavist i mračnu mržnju.

Ono uništava sve: stanove, škole, bolnice, ceste, mostove. Brutalno ubija nevine, žene, djecu i nasilno proganja tisuće

iz njihovih domova. Ovo zlo bjesni i sve više očituje svoju barbarsku prirodu. Ali, usprkos svim svojim naporima, ipak završava grčevima, jer ga ratnici svjetla pobjeđuju.

Ukrajina, koja krvavom borbom brani svoju neovisnost, danas je ratnik svjetla. Nema većeg zla u ovo vrijeme Uskrsa od ruskog monstruma, koji postaje sve okrutniji. Okrutniji od bilo koje druge vrste zla u šokantnim načinima svoje borbe.

U Ukrajini ove godine neće svatko moći uobičajeno proslaviti Uskrs.

Neki će taj dan umjesto crkve otrčati u skloništa protiv bombardiranja, neki će ostati u požarima svojih domova, neki će se moliti u okupaciji, neki će umjesto Uskrsnjih zvona slušati zavijanje sirena i eksplozije zabranjenog kasetnog streljiva.

Bit će to Krvavi Uskrs.

Pišem o tome ovih radošću ispunjenih blagdanskih dana, jer svatko mora znati istinu o ratu u Ukrajini. Jer danas, u uvjetima rata protiv zlobnog ruskog duha, Uskrs za Ukrajinu nije samo proljeće. Ukrajinci povezuju s ovim danom svoju vjeru u što skoriju pobjedu i preporod Ukrajine.

I dok tu, u Europi, u Lijepoj Našoj, u tišini i miru svojih domova, okruženi voljenima, s osmjehom izgovaramo tradicionalno „Sretan Uskrs“, obraćam se svim hrvatskim prijateljima i svim ljudima dobre volje s jedinom molbom. Da se na kratki tren prisjetimo svih Krvavih Uskrsa, i vaših, i naših. I da se zajedno pomolimo za one koji ga proživljavaju upravo sada.

*Veleposlanik Ukrajine u RH dr. sc. Vasilj Kirilič
Jutarnji list, 15. travanj 2022.*

U OSIJEKU ODRŽAN MIRNI PROSVJED PROTIV RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU

Mirni skup potpore Ukrajini održan je u nedjelju, 27. ožujka 2022. godine u Osijeku, a ukrajinski veleposlanik u Hrvatskoj Vasilj Kirilič istaknuo je kako se protiv Ukrajine ne vodi samo rat, nego i genocid protiv Ukrajinaca, ali da će se, unatoč tome, Ukrajina obraniti.

Na središnjem osječkom Trgu Ante Starčevića Kirilič je kazao kako je skup organiziran da bi se "još jednom dala podrška Ukrajini u brutalnom ratu kojeg je pokrenula Ruska Federacija".

Smatra kako u pitanju nije samo rat, nego i genocid protiv ukrajinskog naroda, navodeći kako se u ruskim napadima uništavaju stambene četvrti, škole, bolnice i dječji vrtići, a do sada je, rekao je, u Ukrajini poginulo 138 djece.

- U ovom brutalnom ratu, s jedne strane nalazi se kult grube sile, kult diktatora i tiranina, a s druge strane je istina i obrana svoje zemlje. Mi smo na svojoj zemlji i branimo je. Hrvatska je bila obranjena hrabrošću, a na taj način i mi branimo svoju zemlju, poručio je Kirilič. Zahvalio je hrvatskoj Vladi, Osječko-baranjskoj županiji i Gradu Osijeku na snažnoj podršci Ukrajini i zbrinjavanju ukrajinskih izbjeglica, a govor zaključio pozdravom: "Slava Ukrajini! Živjela Hrvatska!".

Na potpori Ukrajini koja je u teškoj situaciji zahvalio je i predsjednik Zajednice Ukrajinaca u Hrvatskoj Vlado Karešin, a predsjednica osječkog Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Lesja Ukrajinka" Oksana Martinjuk kazala je kako građani Osijeka i Osječko-baranjske županije dobro razumiju Ukrajince koji su silom protjerani iz svojih domova te im pružaju veliku pomoć.

Skupu potpore nazočili su predstavnici osječke gradske vlasti te saborski zastupnici Romana Nikolić i Domagoj Hajduković.

U današnje vrijeme pomisliti na rat, kada nam je sve omogućeno, priušteno, sve si možemo kupiti, srediti, veseliti se i uživati, mi idemo ratovati. Ne znam da to ikome na svijetu pada na pamet, rekao je Vlado Karešin, predsjednik Ukrajinske zajednice u RH.

- Da prestane rat da dođe mir da Ukrajinci mogu odlučiti kuda žele. Oni su odlučili i povijesno su orijentirani prema Europi, civilizaciji, a ne prema barbarima u Moskvi i Kremlju, istaknuo je Nikola Zastrižni, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije.

VIJESTI HRT, 27. ožujka 2022

LITURGIJA ZA IZBJEGLICE IZ UKRAJINE U OSIJEKU

Liturgija sv. Bazilija Velikog na ukrajinskom jeziku za Ukrajinke izbjegle u Hrvatsku uslijed ratnih zbivanja služena je u nedjelju, 27. ožujka 2022. u grkokatoličkoj župnoj crkvi Krista Kralja u Osijeku.

Liturgiju je predvodio župnik o. Ljubomir Sturko, a uz njega su služili grkokatolički župnik u Slavenskom Brodu o. Aleksandr Hmilj, grkokatolički župnik u Piškorevacima o. Igor Sikora, o. Andrej Savjak, te rimokatolički svećenici ravnatelj Ustanove za uzdržavanje klera i ekonom Bogoslovnog sjemeništa Đakovačko-osječke nadbiskupije vlč. Mato Gašparović i vikar Župe sv. Josipa Radnika u Belišću fra Mirko Mišković.

U propovijedi, osvrćući se na nedjeljno Evanđelje (Mk 9, 17–31) o. Sturko naglasio je važnost molitve, posta i milosrđa u životu kršćanina. Suočavanje sa zlom je bolno i teško, međutim za vjernika posljednju riječ uvijek ima nada, pobjeda Uskrsnuća nad uništavanjem i smrću. Na kraju, župnik je pozdravio nazočne Ukrajinke, zaželjevši im dobrodošlicu u Hrvatsku, poručivši da gdje god se nađu, uvijek mogu računati na potrebnu duhovnu i materijalnu pomoć.

Na kraju liturgije prisutni su otpjevali duhovnu himnu Ukrajine „Bože veliki, jedini“ te su zatim na koljenima izmolili „Pod tvoju se obranu utječemo, Sveta Bogorodice“, preporučivši ukrajinski narod i čitav svijet zagovoru Nebeske Majke. Nakon liturgijskog slavlja održano je prigodno druženje u samostanskom dvorištu.

Liturgiji su nazočili veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasilj Kyrylych sa suprugom, predsjednik Ukrajinske zajednice u Hrvatskoj Vlado Karešin, te oko 300 rasiljenih Ukrajinaca koji se nalaze u Osijeku i okolici, te Valpovu i Belišću.

Putem izravnog prijenosa na Četvrtom programu HTV-a i Prvom programu HR-a molitvi se priključili i oni koji su smješteni u prihvatnim centrima diljem Hrvatske.

Liturgijsko pjevanje predvodili su sestre bazilijanke u čijem samostanu u Osijeku trenutno živi 18 izbjeglica, majki s djecom.

Prethodno je na glavnom osječkom trgu dr. Ante Starčevića održan miran prosvjed protiv ruske vojne agresije na Ukrajinu. Nazočnima se obratio veleposlanik Kyrylych. Nakon prosvjeda sudionici se u povorci zaputili prema grkokatoličkoj crkvi gdje je održana liturgija na kojoj su se posebno molili za mir u Ukrajini.

Prema procjenama, u Hrvatsku je dosad pristiglo oko 10 tisuća izbjeglica iz Ukrajine. Mnogi od njih svjedoče da su zadivljeni podrškom i pomoću koju im svakodnevno pruža hrvatski narod. Posebno im znači mogućnost da mole na materinjem jeziku za mir u svojoj domovini, za sinove i očeve koji brane Ukrajinu u borbi protiv agresora.

OSIJEK (IKA) 28.03.2022.

ПІДТРИМКА УКРАЇНИ

Из крику матери свобода народжується...

Тепер свобода має присмак української крові. Бо українці, воїни світла, жертвовно стали на захист свободи від темряви і зла росії.

24 березня 2022 року у Загребі відбулася маніфестація з підтримки України у її боротьбі за свою незалежність і за свободу Європи.

Посольство України в РХ

SKUP UKRAJINACA U ZAGREBU: SLOBODA IMA OKUS UKRAJINSKE KRVI

Sloboda već ima okus ukrajinske krvi, ali svi zajedno smo na putu prema pobjedi jer mi smo na strani istine, a istina uvijek pobjeđuje,

Povodom mjesec dana od početka ruskog napada na Ukrajinu, u organizaciji Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj održan je mirni prosvjed na kojem se na središnjem zagrebačkom trgu okupilo dvjestotinjak Ukrajinaca i njihovih prijatelja.

Mirni skup u organizaciji veleposlanstva Republike Ukrajine započeo je na Trgu bana Jelačića gdje su okupljeni prosvjednici, noseći ukrajinske zastave i antiratne poruke, poručili kako od Europske unije i NATO saveza traže pomoć u zaustavljanju rata i ruske invazije u kojoj gine velik broj njihovih sunarodnjaka.

Ukrajinski veleposlanik obratio se okupljenima na Trgu bana Jelačića uvodno citatima hrvatskih pjesnika o slobodi.

“Mi smo u borbi za slobodu Ukrajine i sigurni smo da ćemo pobijediti jer imamo velikih prijatelja, Hrvata, koji nam daju podršku. Sloboda već ima okus ukrajinske krvi, ali svi zajedno smo na putu prema pobjedi jer mi smo na strani istine, a

istina uvijek pobjeđuje. Ovo je nešto više od rata, rekao bih da je ovo genocid, rat tame protiv svjetla. Ukrajinska vojska je vojska svjetla i pobjede, a mi smo ljudi mira, koji se nisu pripremali za rat, nego za mir i izgradnju velike države koja je na putu prema Europskoj uniji”, poručio je veleposlanik.

Svoje obraćanje veleposlanik je završio riječima: “Slava Ukrajini, živjela Hrvatska!”

Predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba Viktor Filima podsjetio je kako je u Ukrajini raseljeno 10 milijuna ljudi, dok ih je oko tri milijuna potražilo utočište u najbližim zemljama, Poljskoj, Slovačkoj, Rumunjskoj, ali i kako je znatan priliv ukrajinskih izbjeglica u Hrvatsku.

“Danas je 24. ožujka, mjesec dana od podmukle agresije Ruske Federacije na Ukrajinu, otkada ruska vojska uništava i sravnjuje sa zemljom ukrajinske gradove i protjeruje civile. Treba naglasiti da je svako drugo ukrajinsko dijete napustilo svoj dom”, izjavio je Filima i pružio: “Mi se danas okupljamo da još jednom podsjetimo hrvatsko društvo i da apeliramo: zaustavite Rusiju, zaustavite rusku vojsku, zaustavite Vladimira Putina! Vjerujem da Hrvatska pomaže maksimalno u okviru svojih mogućnosti i to se vidi. Mi to znamo i osjećamo, vidimo senzibilitet hrvatskog naroda i da je Hrvatska uz Ukrajinu i ukrajinski narod.”

“Ukraine protects Europe from Russia”, “Stop Russian aggression”, “No war”, “Stop Putin, stop war”, neke su od poruka koje su prosvjednici, uz ukrajinske zastave i fotografije razorenih ukrajinskih gradova, istaknuli na okupljanju.

Prosvjednici su prošli centrom grada s odredištem na Trgu svetog Marka kako bi medije, ali i građane Zagreba, ponovno podsjetili na ratne patnje u kojima se nalazi njihova zemlja.

ANADOLU AGENCY, 24.03.2022.

SLAVONSKO-BRODSKI UKRAJINCI AKTIVNO SKRBE O SUNARODNJACIMA

U četvrtak 24. veljače 2022. godine počela je ruska invazija, a s njom i ratne strahote na sjeveru, jugu i istoku neovisne i međunarodno priznate države Ukrajine. Napadi

iz svih smjerova, iz Rusije, Bjelorusije i s Krima, anektiranog 2014. godine, i to svim mogućim sredstvima. U Ukrajinu su ušli agresorski tenkovi, dalekometni projektili lete sa vojnih brodova, rakete iz aviona i helikoptera. Rusi gađaju zračne baze, mostove, vojnu infrastrukturu, bombardirali su i kijevski aerodrom, zauzeli su zračnu luku 20 kilometara od Kijeva i elektranu u Černobilu. Svijet je u šoku i nedoumici, pitamo se kako je to moguće u 21. stoljeću, ali nažalost, ne da je moguće već je to stvarnost. Ginu nedužni ljudi, djeca, žene, stari i branitelji, mnogo ljudi kreće prema sigurnosti zapada, prema Zapadnoj Ukrajini pa dalje u Europu.

U Brodsko-posavsku županiju pristižu izbjegli i prognani, a primaju ih u svoje domove žitelji okolnih sela, Slavenskog Broda i Nove Gradiške.

Prvi autobus s Ukrajincima stigao je u Slavonski Brod 21. ožujka 2022. godine u popodnevnim satima. To su osobe

koje su se probijale kroz ratna područja sa istoka Ukrajine prema zapadnoj Ukrajini, a nakon dužeg boravka u Poljskoj, autobusom krenuli u sigurnost, u Hrvatsku. Kada su pripadnici Ukrajinske nacionalne manjine u Slavanskom Brodu dobili informaciju od Službe Civilne zaštite da autobus dolazi, odmah su se organizirali i krenuli na mjesto gdje će ti nesretni, izmoreni ljudi doći, uglavnom žene s djecom i starije osobe. Istovremeno su došli i predstavnici Crvenog križa i Civilne zaštite. Sam susret je bio veoma emotivan, uz suze. Brođani nisu postavljali puno pitanja jer su nesretna lica ovih ljudi sama govorila o patnji i užasu koji su proživjeli. Nakon početnog šoka malo su se opustili jer su shvatili da među ljudima koji su ih dočekali ima i njihovih sunarodnjaka koji govore njihovim jezikom i koji su spremni pomoći im i olakšati tešku situaciju u kojoj su se našli. Dio raseljenih osoba koji su bili negativni na COVID testiranju smješten je u pansion „Antonio“ a oni koji su bili pozitivni, smješteni su u hotel „Zovko“, u izolaciju.

Sljedeći dani su bili rezervirani za upis u evidencije i ishođenje iskaznica privremene zaštite. To je dvojezični dokument (na hrvatskom i engleskom jeziku) te se smatra dozvolom boravka u Republici Hrvatskoj i potvrđuje status stranca pod privremenom zaštitom. Ove evidencije su uz pomoć domaćih Ukrajinaca koji su prevodili s hrvatskog na ukrajinski jezik i obratno, obavljali Crveni križ, Civilna zaštita i Policijska Uprava a poslije i Centar za socijalnu skrb i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Drugi dio brodskih Ukrajinaca su organizirali razgledanje grada i najvažnijih institucija, posjete i razgovore s raseljenim ženama, starijim osobama i djecom. Treba istaknuti da se u skrb o raseljenim Ukrajinacima uključilo i nekoliko osoba većinskog naroda koji veoma aktivno volontiraju i tako pomažu da se naši novi stanovnici što ugodnije osjećaju.

Moramo spomenuti grkokatoličku župu u Slavanskom Brodu koja također veoma aktivno sudjeluje u pomoći i organizaciji duhovnih događanja a i same materijalne pomoći. Organizirali smo puno različitih događanja za svoje sunarodnjake. Pozvali smo ih na probu folklorne sekcije Ukrajinskog kulturno prosvjetnog društva „Ukrajina“. Susret je bio veoma

emotivan za goste i za domaćine. Svi zajedno su, uz suze, otpjevali ukrajinsku himnu i minutom šutnje odali počast poginulima, nakon toga su pratili probu da bi na kraju domaćini uručili poklone raseljenim Ukrajinacima. Susret je završio domjenkom, međusobnim upoznavanjem i druženjem.

Na Tominu nedjelju po grkokatoličkom kalendaru, raseljene osobe iz Ukrajine koje su svoj mir i smještaj pronašle u Slavanskom Brodu i Brodsko-posavskoj županiji sudjelovale su na Svetoj liturgiji u slavonskobrodskoj grkokatoličkoj crkvi Uzvišenja svetog Križa. Većina ih je toga dana proslavljala Uskrs po julijanskom kalendaru. Poslije liturgije, župnik o. Aleksandar Hmilj je posvetio uskrsnu hranu u košaricama i torbama. Domaćini su u župnoj dvorani priredili uskrsni doručak i druženje.

U suradnji sa Crvenim križem organiziran je razgled znamenitosti Slavanskog Broda, djeca su bila u luna parku. Volonteri su djecu izvodili u grad na sladoled i slatkiše kao i u nabavku potrebne odjeće i obuće. Treba također istaknuti da su školska djeca uključena u redoviti hrvatski školski sustav gdje se prilagođavaju i uče hrvatski jezik. Nekoliko učenika je upisano i u srednje škole.

Na području Brodsko-posavske županije trenutno je oko 140 osoba u dva kolektivna smještaja a ostatak je u privatnom smještaju. Suradnja sa svim organizacijama i ustanovama Republike Hrvatske u Slavanskom Brodu je veoma dobra i svi zajedno doprinose da prognanici što lakše podnesu razdvojenost i nedostatak doma i domovine koju razaraju ruske horde ne štedeći nikoga pa ni djecu.

Zahvalni smo Republici Hrvatskoj na prijemu, zdravstvenoj zaštiti, školovanju, socijalnoj skrbi i zapošljavanju raseljenih osoba. Mnogo žena je zaposleno na sezonskim poslovima na Hrvatskom Jadranu a neke su se vratile u Ukrajinu unatoč ratu.

Nadamo se da će ovaj krvavi rat što prije završiti i da će se svi vratiti svojim domovima. Svi vjerujemo da će Ukrajina u konačnici pobijediti i da će napokon otkloniti višestoljetni „bratski“ zagrljaj Rusije.

Nikola Zastržni

SLIKARI ZA UKRAJINU

Članovi Hrvatskog društva likovnih umjetnika Vukovarsko-srijemske županije uključili su se u humanitarnu akciju Hrvatskog Crvenog križa za pomoć raseljenim Ukrajcima i onima koji su ostali u vrtlogu rata, idejom da poklone svoje slike koje će se prodavati na nekoliko lokacija.

9. travnja u organizaciji HDLU Podružnica Vinkovci upriličena je vrlo zanimljiva aukcijska izložba „Donacija kulture“ u samom središtu Vinkovaca. Osamdesetak autora, uključujući i slikare iz Slavenskog Broda, KLD „Berislavić“ predstavilo je svoje slike u pješačkoj zoni. Slike su postavljene na štafelaje, ispod svake slike bila je i uplatnica s donacijskim žiro-računom HCK otvorenim za ukrajinsku krizu. Početna cijena svake slike je 1.000 kuna, a potom slijedi licitacija. Građani Vinkovaca s oduševljenjem su gledali slike, a pohvalno je i da su pokazali veliki interes za kupovinu i dogovarali pojedinosti s domaćinima izložbe.

Do 28. travnja slike će biti izložene u vinkovačkim gradskim ustanovama i institucijama, Turističkoj zajednici i hostelu Plus, no, to je samo početak, jer umjetnici i dalje šalju svoje slike. Stoga, postoji mogućnost da se nove slike drugog ciklusa pod nazivom „Završetak rata“ izlože u Osijeku i Vukovaru.

Vinkovčani će slike koje ne budu prodane u prvom navratu pokloniti Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Hrvatskoj za obnovu škola i institucija u ratom razrušenoj Ukrajini.

Nives Romanjek

ГУМАНІТАРНА АКЦІЯ «ДЛЯ ТЕБЕ! ЖІНКА – ЖІНЦІ!»

У Міжнародний жіночий день, 8 березня 2022 року, розпочато гуманітарну акцію "Для Тебе! ЖІНКА – ЖІНЦІ!". Ініціатор акції Тетяна Шагадін звернулася з повідомленням до рідних, друзів, колег, знайомих за кількома адресами:

"Шановні всі! Ви повинні бути в курсі сумної ситуації, яка відбувається неподалік від нас. Я вважаю, що в якийсь момент кожен думає про допомогу, яку ми

могли б надати людям, які її дуже потребують, тому я хочу розпочати гуманітарну акцію «Для Тебе! ЖІНКА – ЖІНЦІ!» - допомогу для жінок з України. Цією акцією ми покажемо, що ми думаємо про них і що ми з ними.

Я пропоную всім бажаючим, відповідно до своїх можливостей та бажань, вибрати одну жіночу сумочку і наповнити її речами, які особливо важливі для жінки: косметикою, макіяжем, предметами гігієни...

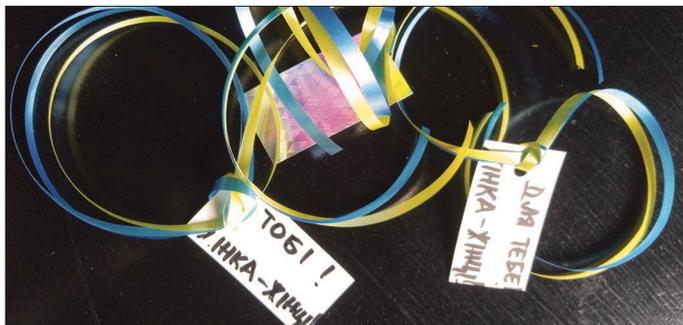
По справжньому покажіть їм свої думки, ви можете написати гарне повідомлення і покласти в сумочку. Ваші подарунки від серця ми хочемо поділити особисто в центрах прийому або в інших місцях, де ми можемо налагодити пряме спілкування. Заздалегідь дякую від імені усіх жінок, яких ви зробите щасливими!»

Відгуки на цю гуманітарну акцію були дуже добрі!

Зібрано 95 сумочок та передано жінкам у приймальні пункти в місті Загреб: Плітвіце, Ракіте, Місто молоді, ГКТ Церква Св. Кирила і Мефодія та жінкам, які перебувають у приватних приміщеннях.

Так пов'язані серця жінок, які підготували подарунки із серцями українок, які з великою вдячністю їх прийняли.

Тетяна Шагадин

PRIRODA I LJEPOTA LIJEČE: GORIČANI ZA UKRAJINCE PRIPREMILI IZLET U NACIONALNI PARK PLITVIČKA JEZERA

Ratne okolnosti u Ukrajini u Veliku Goricu dovode sve veći broj raseljenih osoba iz Ukrajine te je svoj privremeni dom i siguran krov nad glavom u Turopolju našlo stotinjak Ukrajinaca. Velika Gorica svakodnevno pokazuje da ima veliko srce, a kako bi barem na trenutak zaboravili na ratna stradanja, organiziran im je i izlet na Plitvička jezera koji je posebno obradovao najmlađe.

U suradnji s Gradom Velika Gorica i gradonačelnikom Krešimirom Ačkarom, u subotu 9. travnja 2022. organiziran je izlet na Plitvička jezera za djecu i roditelje koji su u Veliku Goricu došli iz mnogih gradova Ukrajine. Uz zahvalu brojnim volonterima iz Velike Gorice zahvaljujemo i upravi Nacionalnog parka Plitvička jezera koja je omogućila ovaj nezaboravan izlet! Naši novi sugrađani zaljubili su se u ljepote Hrvatske i kako je rekla jedna od sudionica izleta, po prvi puta disali punim plućima bez grča straha u srcu.

Na području Grada Velike Gorice do sada je smješteno 95 osoba, 32 obitelji. Grad Velika Gorica zahvaljujući brzoj intervenciji gradonačelnika aktivno se uključio u socijalizaciju novopridošlih ukrajinskih obitelji kroz upis djece u škole, učenje hrvatskog jezika za roditelje, igraonice za djecu, a organiziran je i ovaj izlet – objavio je Rudolf Vujević koji

je vrata svoga doma otvorio za izbjeglice te postao jedan od brojnih građana koji brinu kako bi se naši novi sugrađani osjećali prihvaćeno u Velikoj Gorici.

Podsjetimo, odmah nakon dolaska prvih raseljenih osoba iz Ukrajine pokrenuta je akcija “Veliko srce Velike Gorice za naše nove sugrađane iz Ukrajine” kroz koju su novim sugrađanima na raspolaganju vrtići, škole, radionice u Muzeju Turopolja, gradska knjižnica, bazen te ostali kulturni i sportski sadržaji. Omogućena je i psihološka pomoć kroz razne programe u Centru za djecu, mlade i obitelj. Sve aktivnosti su za njih besplatne. Zainteresirani se mogu javiti svakoga dana u Ured gradonačelnika na broj telefona 01/6269 908 kako bi izrazili svoje potrebe i dobili adekvatno usmjerenje prema određenim institucijama.

„Svima njima želimo omogućiti što normalniji život daleko od njihovog doma, zbog čega smo zajedno sa našim ustanovama, društvima i klubovima pokrenuli akciju.“ – za Internet portale vgdanas.hr i gorica.info kazao je gradonačelnik Krešimir Ačkar povodom pokretanja humanitarne akcije. Kako bi se osjećali što ugodnije u novom okruženju, Grad poziva i na uključivanje u društveni život naše zajednice.

Dariya Pavlešen

JAVNA TRIBINA "ŽIVJETI U VUKOVARU"

Европски дом Вуковар, Заклада Friedrich Ebert i Украјинско културно-просвјетно друштво „Ivan Franko“ Вуковар 11. травња 2022. године су у Вуковару организирали јавну трибину под називом „Живјети у Вуковару“.

На сусрету који је уприличен у организацијски слободном стилу, судионици су размјенјивали информације и искуства како би показали солидарност и гостопримство људима из Украјине

који су, бјежећи пред ратним страхотима, недавно стигли у Вуковар и околицу.

На сусрету су присуствовали и активно сарађивали представници бројних организација цивилног друштва, хуманитарних удруга, клубова, представници градских и опćинских власти те волонтери.

Кроз чаврљанје, људима из Украјине приближио се Град Вуковар. Добили су практичне савјете из свакодневног живота, о приликама за запошљавање, информације о здравственом систему, могућностима укључења у спортске, културне и друге активности, а организације цивилног друштва и представници власти добили су повратну информацију на чему треба радити како би им се помогло у што бољој интеграцији, почевши од течајева хрватскога језика, бесплатних пријевозних линија, телефонских SIM-картица са бројевима за могућност комуникације те других облика помоћи.

Према ријечима представника Закладе Friedrich Ebert ово је прво такво окупљање у оваквој организацији, али не и посљедње. Сљедеће овакво дружење очекује нас у Осijekу крајем мјесца травња.

Davor Lagudza

ГРОМАДСЬКИЙ ФОРУМ «ЖИТИ У ВУКОВАРІ»

Европeйський дім Вуковар, німецька Фундація імені Фрідріха Еберта та Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка м. Вуковар 11 квітня 2022 року організували громадський форум у Вуковарі під назвою «Жити у Вуковарі».

На зустрічі, яка була організована у кав'ярні, учасники обмінялися інформацією та досвідом, щоб виявити солідарність і гостинність до людей з України, які, рятуючись

від жахливої війни, нещодавно прибули до Вуковара та його околиць.

У зустрічі взяли участь та активно співпрацювали представники численних громадських організацій, гуманітарних асоціацій, клубів, представники міської та районної влади і волонтери.

Завдяки розмовам на цьому заході, місто Вуковар більше наблизилося до українців. Вони отримали практичні поради щодо повсякденного життя, можливостей працевлаштування, інформацію про систему охорони здоров'я, можливості займатися спортом, культурою та іншими видами діяльності, а організації громадянського суспільства та представники місцевої влади отримали відгуки про те, над чим працювати, щоб допомогти їм краще інтегруватися, починаючи з курсів хорватської мови, безкоштовного громадського транспорту, телефонних SIM-карток та інших форм допомоги.

За словами представників Фундації імені Фрідріха Еберта, це перша зустріч такого формату, але не і остання. Наступна така зустріч очікується в Осієку наприкінці квітня.

Davor Lagudza

"PRIHVAT, POTREBE I TRETMAN UKRAJINSKIH IZBJEGLICA U HRVATSKOJ"

Održana tematska sjednica Odbora za ravnopravnost spolova o prihvatu, potrebama i tretmanu ukrajinskih izbjeglica u Hrvatskoj

I majući u vidu velik broj pristiglih izbjeglica iz Ukrajine, posebice žena i male djece kao ranjivih društvenih skupina, Odbor za ravnopravnost spolova održao je u četvrtak tematsku sjednicu „Prihvat, potrebe i tretman ukrajinskih izbjeglica u Hrvatskoj“ na kojoj su predstavnici svih relevantnih državnih tijela, ali i predstavnici organizacija civilnoga društva te međunarodnih organizacija i članova zajednice Ukrajinaca u Hrvatskoj raspravljali o izazovima i mogućnostima s kojima se susreću u svakodnevnom radu s raseljenim osobama iz ratom pogođene Ukrajine i kojima je potrebno pružiti privremenu zaštitu.

Odbor za ravnopravnost spolova sazvaio je ovu sjednicu kako bi raspravili o tome što smo učinili i što još možemo učiniti da bi doprinijeli osjećaju sigurnosti tih osoba i što ih bolje integrirali u naše društvo, rekla je predsjednica odbora Marija Selak Raspudić.

Predstavnica UNHCR-a u Hrvatskoj Mirjana Vergaš rekla je kako se unutar ove organizacije velika pozornost posvećuje ovoj temi naglasivši kako je ova kriza karakteristična upravo po tome da oko 90 posto populacije raseljenih osoba iz Ukrajine u Hrvatskoj otpada na žene i djecu. – Na žalost žene i djeca su prilikom bježanja iz ratnih područja često žrtve trgovanja ljudima, izložena su rodnom i spolnom nasilju te su kao neotporne i osjetljive skupine podložne raznim obećanjima, rekla je Vergaš.

Ispred Hrvatskog crvenog križa govorila je voditeljica Službe za djelovanje u kriznim situacijama Matea Brižić.

Zamjenica Hrvatskog Caritasa Suzana Borko napomenula je da kroz mrežu od 16 nadbiskupijskih i biskupijskih Caritasa u Hrvatskoj i oko 1500 župa pružaju izbjeglicama iz

Ukrajine smještaj u crkvenim, pastoralnim i župnim objektima, psihosocijalnu pomoć te pružanje osnovnih informacija o ostvarivanju prava.

O problemima i izazovima integracije velikoga broje djece predškolskoga uzrasta u odgojne i obrazovne ustanove govorila je Josipa Blažević iz udruge Sidro.

Zamjenik pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Kristijan Kevešević istaknuo je važnost praćenja specifičnih poteškoća koje se pojavljuju u ovoj krizi gdje kao posebno osjetljive skupine dominiraju žene i djeca.

Državni tajnik Ministarstva unutarnjih poslova Žarko Katić predstavio je aktivnosti Međuresorne radne skupine za provedbu aktivnosti prijehva i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine. Državni tajnik Ministarstva znanosti i obrazovanja predstavio je načine uključivanja djece u odgojno-obrazovne institucije te iznio podatke kako je 1291 učenik upisan u 434 škole.

O segmentu osiguranja zdravstvene zaštite govorila je Marija Pećanac, ravnateljica Uprave za pravne poslove u zdravstvu Ministarstva zdravstva.

U raspravi su posebno naglašena pitanja i izazovi o kojima treba voditi računa kao što je sezonsko zapošljavanje osoba obzirom da se radi mahom o ženama koje u Hrvatskoj borave s djecom kojima treba osigurati adekvatan smještaj i skrb. Posebno je istaknuta potreba osiguranja svih dostupnih informacija osobama smještenim u manjim sredinama u privatnom smještaju te osiguranja učenja hrvatskoga jezika u svim dijelovima Hrvatske u kojima borave raseljene osobe iz Ukrajine.

HRVATSKI SABOR, 28.04.2022.

У ВУКОВАРІ ВІДБУВСЯ ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ

Знову прийшла на землю шевченкова весна. Дев'ятого березня 2022 року виповнилося 208 років з дня народження великого Кобзаря - Тараса Григоровича Шевченка, який є символом Українства.

Життєвий шлях Шевченка був дуже важким. Із прожитих ним 47 років лише 9 він прожив вільною людиною. Все життя його - це важка праця, але понад усе поет любив свою Україну.

Зараз ми переживаємо один з найбільш болючих і драматичних моментів історії нашого народу – в Україні триває війна. Почуття справжніх сліз безсилля виступають на наших очах, коли ми бачимо страшні кадри з Бучі, Ірпеня, Харкова, Маріуполя, Чернігова, коли бачимо братські могили, в яких поховані сотні людей, коли чуємо про згвалтованих жінок і дітей, покатоване мирне населення... Російський окупант, який ступив на нашу землю, хоче нас поневолити... Україна... Смуток і жаль... Але ми переможемо!!! Правда на нашому боці!!! Мова – наша зброя сьогодні! Як ніколи ми сьогодні розуміємо і надихаємося творами Тараса Шевченка. Адже вони увібрали в себе живу душу народу, і вже понад сто років викликають в людях почуття гордості, сили і народної мудрості. Доля Тараса і доля України – невіддільні. Шевченко жив Україною, за неї страждав, для неї гартував свою волю, для її пробудження і визволення писав своє пророчче слово, утверджуючи віковичне прагнення українського народу до волі.

Вшановуючи постать і творчість великого поета, члени дитячої групи «Сонечко», яке працює при українському

культурно-просвітньому товаристві ім. Івана Франка у Вуковарі під керівництвом проф. Тетяни Кочневої підготували і провели літературно-музичний вечір, присвячений великому українському пророку. Величності цьому заходу надав і патріотичний колорит простору і виставка мальовничих творів поета. Чарівною, барвистою українською мовою лунали з дитячих уст вірші «Садок вишневий коло хати», «Зоре моя вечірняя», «Дивлюсь, аж світає...», «Рече та стогне Дніпр широкий...», «Тече вода з під явора»... Вірші Шевченка легко читати і запам'ятовувати, тому маленькі українці вивчили їх напам'ять.

Кульмінацією вечора стали слова-заповіти, які називаються золотими словами Тараса Шевченка, і які актуальні і сьогодні:

Борітеся – поборете, вам Бог помагає. За вас правда, за вас слава і воля святая!

Свою Україну любіть. Любіть її во время люте. В останню, тяжкую минуту за неї Господа моліть.

Наша дума, наша пісня не вмре, не загине, он де, люди, наша слава, слава України!

Сьогодні Україна знов бореться за свою незалежність. Багато Героїв поклали свої голови за її майбутнє. Хай пам'ять про Героїв згуртує нас, живих, дасть нам силу, волю, мудрість і насагу. Вечір був завершений «Молитвою за Україну» Наталії Багмут, яку виконав дитячий колектив українського товариства разом із солісткою Катериною Сімеунович.

Слава Україні! Героям Слава! Україна понад усе!!!

Тетяна Рамач

U VUKOVARU ODRŽANA KNJIŽEVNO-GLAZBENA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU

Ponovno je stiglo Ševčenkovo proljeće! 9. ožujka 2022. godine obilježavamo 208 godina rođenja velikog Kobzara Tarasa Hryhorovyča Ševčenka – velikana ukrajinske književnosti i domoljuba Ukrajine.

Životni put Tarasa Ševčenka bio je jako težak. U 47 godina koliko je proživio, samo je 9 godina bio slobodan čovjek. Cijeli njegov život bio je težak rad a iznad svega, pjesnik je volio svoju Ukrajinu.

Upravo sada Ukrajinci proživljavaju jedan od najboljih i najdramatičnijih trenutaka povijesti Ukrajine, brutalnu agresiju Rusije i vojne zločine koje čine okupatori na području Ukrajine. Suze nam naviru kada gledamo strašne scene

iz Buče, Irpinja, Harkiva, Mariopolja, Černjihiva i drugih ukrajinskih gradova, kada gledamo grobove naše braće u koje su sahranili stotine ljudi, kada čujemo o silovanim ženama i djeci, zlostavljanim mirnim stanovnicima... Ruski okupator koji je stupio u našu zemlju želi nas porobiti... Ukrajina... tuga i žal... ali mi ćemo pobijediti! Pravda je na našoj strani!!!

Kao nikada prije, danas itekako razumijemo i nadahnjujemo se djelima velikog domoljuba Ukrajine Tarasa Ševčenka. Njegovo književno naslijeđe sabralo je u sebi živu dušu naroda, i već preko sto godina u ljudima pobuđuje osjećaj ponosa, snage i narodne mudrosti. Sudbina Tarasa i sudbina Ukrajine su

nerazdvojive. Ševčenko je živio Ukrajinu, zbog nje je stradavao, zbog nje je gubio svoju slobodu, zbog njenog buđenja i oslobođenja pisao je svoje proročanske riječi utirući stoljetnu težnju ukrajinskog naroda da bude slobodan.

Poštujući djela velikog pjesnika, članovi dječje skupine „Sonečko“ koja djeluje pri Ukrajinskom kulturno-prosvjetnom društvu „Ivan Franko“ u Vukovaru pod voditeljstvom prof. Tetyane Kočnjeve pripremili su i izveli književno-glazbenu večer posvećenu velikom ukrajinskom proroku. Veličanstvenost ovom događaju doprinio je i patriotski kolorit prostora i izložba slikarskih djela pjesnika. Prekrasnim ukrajinskim dječjim glasovima čarobno su zvučale pjesme „Vrt višnjev pored kuće“ i ostale pjesme Tarasa Ševčenka koje je lagano čitati i pamtiti i zato su ih mali Ukrajinci brzo naučili napamet.

Danas se Ukrajina ponovno bori za svoju neovisnost. Puno heroja poginulo je za budućnost. Neka sjećanje na heroje opominje nas žive, da nam snagu, volju i mudrost. Večer je bila završena pjesmom „Molitva za Ukrajinu“ Natalije Bagmut koji je izveo dječji zbor ukrajinskog društva sa solisticom Katarinom Simeunović.

Slava Ukrajini! Herojima slava! Ukrajina iznad svega!

Tetjana Ramač

KNJIŽEVNA VEČER U KANIŽI POSVEĆENA DOMOLJUBU, KNJIŽEVNIKU I SLIKARU TARASU ŠEVČENKU

Svake godine 9. ožujka slavimo rođendan istaknutog ukrajinskog književnika, akademskog slikara, domoljuba i proroka Ukrajine, Tarasa Ševčenka. U danima nemira i rata Kobzar je aktualniji nego ikad. Danas u književnim djelima velikog proroka nalazimo snagu, nadu, vjeru i inspiraciju.

Prošlo je 200 godina od rođenja Tarasa Ševčenka, a praktički se ništa nije promijenilo ni u samoj Rusiji, ni u odnosima Ukrajine i njenog vječito agresivnog susjeda. Jasno je da, kao i u doba Ševčenka, Rusi i dalje Ukrajinu smatraju svojom zemljom i ne mogu prihvatiti činjenicu da je Ukrajina suverena, demokratska i slobodna država koja je čvrsto stala na put prema europskim integracijama.

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ Kaniža

ove godine domoljubnu poeziju Tarasa Ševčenka čitali su sa posebnim osjećajima. Predstavljena je i video prezentacija o teškom životnom putu talentiranog slikara i svjetskog književnika koju je pripremio i prezentirao Andrej Has.

Tijekom cijele književne večeri osjetila se nota nade u pobjedu Ukrajine u teškoj borbi protiv agresora. Bog je s Ukrajinom jer Ukrajinci brane svoju domovinu! Slava Ukrajini! Herojima slava!

Mirjana Has

KNJIŽEVNA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU U OŠ ANTUNA BAUERA, VUKOVAR

"Ja tako volim moju Ukrajinu..." riječi su Tarasa Ševčenka, velika ukrajinskog naroda, najvećeg ukrajinskog pjesnika i slikara, začetnika nove ukrajinske književnosti i književnog ukrajinskog jezika.

U petak, 25. ožujka 2022., na dan posvete Ukrajine i Rusije Bezgrešnom Srcu Marijinom, učenici OŠ Antuna Bauera Vukovar i OŠ Nikole Andrića Vukovar, koji pohađaju nastavu ukrajinskog jezika i kulture, sa svojom učiteljicom Tatjanom Lasek Žagar održali su književnu večer posvećenu Tarasu Ševčenku. Roditeljima, učiteljima i drugim gostima govorili su o njegovom životu, o Ukrajini u 19. stoljeću, čitali njegovu poeziju na ukrajinskom i hrvatskom jeziku, pjevali njegovu uglazbljenu poeziju te tako ispunili Ševčenkovu želju da ga se sjetimo dobrom, blagom riječju, da učimo, svoga se ne sramimo, da se znanjem borimo, da se volimo i za Ukrajinu molimo.

Tatjana Lasek Žagar

KNJIŽEVNA VEČER POSVEĆENA TARASU ŠEVČENKU U LIPOVLJANIMA

"Učite, ...tuđe izučavajte, svoga se ne sramite..." Ševčenkove su riječi kojih se učenici OŠ Josipa Kozarca Lipovljani, pridržavaju.

Zajedno sa svojom učiteljicom Tatjanom Lasek Žagar sudjelovali su na književnoj večeri posvećenoj Tarasu Ševčenku 19. ožujka 2022. u Lipovljanima, u organizaciji KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani. Obogatili su ovu večer čitanjem poezije Tarasa Ševčenka na ukrajinskom jeziku te izvedbom njegove uglazbljene pjesme „Procvala je u dolini crvena kalina“. Naglasili su također značenje Tarasa Ševčenka za Ukrajince, za cijeli svijet, koji je svojim djelima ukazao na put do slobode. Lipovljanskim učenicima se pridružio i dječak Bogdan iz Ukrajine te riječima ukrajinskog proroka dao do znanja da nama, kao i Tarasu Ševčenku tada, nije svejedno što se događa u Ukrajini i što će se njom biti.

Tatjana Lasek Žagar

U LIPOVLJANIMA ODRŽANA RADIONICA UKRAŠAVANJA PISANICA

Općina Lipovljani i Narodna knjižnica i čitaonica Lipovljani, u suradnji sa članicama Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani organizirali su u prostoru knjižnice 11. travnja 2022. godine radionicu ukrašavanja pisanica na ukrajinski način. Osim članica „Karpata“, na ovu radionicu prijavilo se desetak zainteresiranih žena, koje su zajedno sa članicama „Karpata“ ukrasile stotinjak pisanica, a potom ih izložile u centralnom parku u Lipovljanima.

Ivan Semenjuk

U VUKOVARU ODRŽANA RADIONICA UKRAJINSKIH USKRSNIH TRADICIJA

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" Vukovar 9. travnja organiziralo je „Radionicu uskrasnih tradicija“. Iako je radionica namijenjena prvenstveno djeci, okupila je i stare i mlade, jedne kako bi naučili, a druge, da svoje znanje o ukrajinskim uskrsnim tradicijama prenesu na mlađe generacije.

Na posebnu radost organizatora, u velikom broju sudjelovale su i raseljene osobe iz Ukrajine sa svojom djecom. Ovo je bila prva prigoda za organizirani susret i druženje Ukrajinaca – onih koji su uslijed ratnog vihora prije tridesetak dana došli iz Ukrajine u vukovarski kraj, i onih koji žive na ovim prostorima više od jednog stoljeća. Svi su uživali u gostoprimstvu domaćina i aktivno sudjelovali u izradi pisanica koristeći raznovrsne materijale - ukrase,

naljepnice, boje, vosak i raznobojne trakice. Oni koji su manje vješti u izradi pisanica, slikali su u raznim tehnikama motive proljeća: rascvjetale grane, vjesnike proljeća, ptice ili svoja vesela lica. Moderatorice radionice bile su članice sekcije Ukrajinski narodni običaji i rukotvorine: Štefica Vojnović i Slavka Pliška, koje su svoje znanje i iskustvo u izradi pisanica, tehnikama oslikavanja stakla i drugih predmeta, heklanju, štirkanju, vezenju, osim s posjetiteljima radionice podijelili i sa ekipom Hrvatske radio televizije.

Pokrovitelji radionice su Savjet za nacionalne manjine RH, Predstavnicu ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije i Vijeće ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara.

Štefica Vojnović

USKRS - BLAGDAN SVJETLA, NADE I POBJEDE

Uskrs za Ukrajince ove godine ima posebnu dimenziju

Ove godine Ukrajinci Vukovara, Petrovaca i Mikluševaca su 17. travnja proslavili Uskrs u svojim župnim crkvama Krista Kralja Vukovar, Pokrova presvete Bogorodice Petrovci i Rođenja presvete Bogorodice Mikluševci pod nikad težim okolnostima za Ukrajinu i Ukrajince. Prolazi vrijeme, godine i stoljeća a Ukrajinci svoju tradiciju prenose s generacije na generaciju. Narod poštuje svoju vjeru, obrede i ljubav prema svojim i svojoj zemlji. Uskrs je najveća svetkovina u životu čovjeka a proslavljaju je kršćani diljem svijeta već stoljećima. Tog dana raduju se i ljudi i priroda. Uskrsli Krist simbol je iskrene dobrote, narod pronalazi nadu u izbavljenje, oprost grijeha i vječni život u raj. Ali ove godine Uskrs zbog rata u Ukrajini ima posebnu dimenziju i upravo kao što je Isus Krist prije više od 2.000 godina učio o istini i zbog toga bio suđen, kažnjen,

ponižen i na kraju razapet na križ od silnika svog vremena tako je cijeli jedan narod stavljen na križ od strane silnika današnjeg vremena. Ali pravda i istina uvijek pobjeđuju i kao što je Isus Krist uskrsnuo, tako će i Ukrajina pobijediti u ovom ratu.

Ove paralele između Isusovog i današnjeg vremena bile su prisutne u svim crkvama u kojima su Ukrajinici na tradicionalan način proslavili Uskrs. Toga dana su crkve bile pune vjernika, a među domaćinima na misama su bili prisutni i prognani Ukrajinici iz ratom zahvaćene Ukrajine. Svi su se zajedno molili za mir, pobjedu, život i povratak kućama.

Uskrs je blagdan svjetla, nade i pobjede. Neka nam stoga bude nadahnuće u svakodnevnim životnim poteškoćama i poticaj za više optimizma, ljubavi, dobrote i praštanja.

Tetjana Ramač

В ОЧІКУВАННІ ВОСРЕСІННЯ

На Вербну неділю на пам'ятку входу Господа нашого Ісуса Христа в Єрусалим чимало вірних зійшлося до греко-католицького храму Христа Царя в Осієку, щоб взяти участь у Божественній літургії та посвятити вербові чи оливковій (традиційно у Хорватії) гілочки і вже за нашим, українським, звичаєм побити один одного легенько по раменах, промовляючи: «Не я б'ю, верба б'є, від нині за тиждень буде Великдень!» Попереду був Великий (Страсний) тиждень, у якому щодня переживали з Христом його шлях на Голготу. Муки і смерть на хресті нашого Спасителя згадували на Вечірні з виставленням Плашаниці у Велику п'ятницю, а також по-особливому відчували тишу Великої суботи, яку зловісно і нахабно перебивали вибухи ворожих ракет і гранат у рідній Україні... З нетерпінням чекали Воскресіння!

Великодні свята у нашому народі крім глибокого релігійного та духовного змісту мають дуже багаті народні звичаї і традиції, обряди і символи. «Буде паска, ковбаска, масельце і свячене яйце!» - продовжується віншівка на Квітну неділю. Одним з таких символів, отже, є писанки. Писанки пишуть воском, писачком, сірником тощо, дряпають

голкою (дряпанки) після того, як пофарбують, просто пофарбують, найчастіше у цибулинні (крашанки). Є новіші способи оздобити писанок: інкрустовані бісером, вишиті нитками, з готовими різноманітними наклейками, виготовлені технікою декупажу тощо.

Члени Українського культурно-просвітнього товариства «Леся Українка» з Осієка, а також нові друзі з України зібралися на Великодній майстер-клас у Великий понеділок, 11 квітня, щоби разом прикрасити писанки технікою декупажу. Парох о. Любомир Стурко постарався про затишне приміщення при римокатолицькій церкві святих Кирила і Методія. Творчу майстерню очолила Оксана Стурко, яка наперед подбала

про всі матеріали, сама добре опанувала цю техніку і вміло змогла пояснити усім присутнім крок за кроком, як створити маленький пасхальний шедевр технікою декупажу. Стали у пригоді паперові салфетки з різними великодніми мотивами, українськими візерунками та квітами. Українські народні і актуальні патріотичні пісні, а також запашна кава створили передсвяткову атмосферу, додали ідей і допомогли у творчому процесі. І писанки вийшли на славу. Розходились до своїх домівок задоволені, повні духа і настрою, в очікуванні Воскресіння і перемоги над Злом.

Наталія Томків

PREDUSKRSNA RADIONICA U KANIŽI

Naši su preci vjerovali da pisanica ima magičnu moć, a u obitelji donosi bogatstvo, sreću i radost. Pisanica na uskrsnom stolu bila je poput talismana, čuvara. Tradicija ukrašavanja i oslikavanja pisanica još uvijek je vrlo aktualna i zanimljiva ne samo odraslima već i djeci.

U Kaniži je za najmlađe članove Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ organizirana radionica ukrašavanja pisanica. Djeca su isprobavala različite tehnike: od oslikavanja pisanica voskom do suvremenih tehnika deku-paža. Pisanice, kao simbol Uskrsa, pripremili su za darivanje najmilijima, s najboljim željama. Najveća želja ove godine koju su djeca izrazila je da u Ukrajini bude mir.

Mirjana Has

USKRS VJERE I NADE

U suradnji Narodnog sveučilišta Dubrava i Ukrajinske zajednice Grada Zagreba u utorak, 12. travnja 2022. održana je uskrsna kreativna radionica pod nazivom „Uskrs vjere i nade“.

U Kulturnom centru Dubrava raseljeni Ukrajinci i građani grada Zagreba imali su priliku upoznati se s ukrajinskom uskrsnom tradicijom kroz radionicu izrade „shkryabanky“ ili „dryapanky“ (vrsta pisanica nastala tehnikom struganja boje ostrim predmetom te izradom raznih prigodnih ornamenata i motiva po obojanoj površini jajeta), demonstraciju izrade „pysanky“ (višebojne uskrsne pisanice koje se izrađuju iscrtavanjem raznih motiva i simbola na ljusci ispuhanog jajeta pomoću pisalice – pysachok i pčelinjeg voska te potapanjem u anilinske boje određenim slijedom od svijetlih do tamnih), te radionicu ukrašavanja pisanica za najmlađe i izradu uskrsnih čestitki.

Voditeljice radionica bile su: Ksenia Levchenko, Ljudmyla Voloshyna, Emilija Graljuk, Nataša Topolko, Anna Šagadin i Tatjana Šagadin.

Sudionici su imali mogućnost degustacije ukrajinske „paske“ (uskrsni slatki kruh koji se priprema od: brašna, jaja, mlijeka, maslaca, šećera, kvasca, suhih grožđica i aromatičnih začina: ruma, korica limuna i naranče).

Prigodno uređen stol dočarao je ukrajinsku uskrsnu tradiciju kroz izložene vezene ručnike, „shutku“ (blagdanski buket od vrbovih grana, zelenila i cvijeća koji se posvećuje na Cvjetnicu – „Verbovu nedilju“), pasku, izložene pysanky i druge dekorativne predmete.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su: Mykola Havryljuk i članovi obitelji Mudryk iz L'viva - majka Mila sa kćerkama Alisiom, Katarynom i Uljanom. Ukrajinske skladbe izvodili su na: harfi, violini i flauti.

VIS „Danice“ iz Velike Gorice otpjevao je par hrvatskih uskrsnih pjesama, kao i ukrajinsku pjesmu „Marichka“.

Na kraju radionice, svi sudionici su svoje izrađene čestitke, pisanice i paske odnijeli sa sobom kako bi se podsjetili na ugodno

provedeno vrijeme i druženje koje im je barem nakratko odvratilo misli od tužnih, ratnih događanja u domovini Ukrajini.

Prigodne pozdravne govore za vrijeme održavanja radionice uputili su Nina Kyrylych, izaslanica Veleposlanstva Republike Ukrajine, Jurica Gregurić, izaslanik gradonačelnika Grada Zagreba, Željko Šturlić, ravnatelj Narodnog sveučilišta Dubrava, Marija Meleshko, predsjednica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, mr. sc. Andreja Marcetić, član VP Vijeća gradske četvrti Gornja Dubrava i Alin Kavur, zamjenik predsjednika Vijeća gradske četvrti Donja Dubrava.

Aktivnosti na radionici bile su izuzetno dobro medijski popraćene (HRT, HR, Zabavni radio, Radio Martin) te je i na taj način šira javnost imala priliku upoznati dio ukrajinske uskrsne tradicije.

Tatjana Šagadin

PJESMA „MOLITVA ZA UKRAJINU“ NA TRGU SLOBODE U OSIJEKU

Održana manifestacija „Šarana jaja bojama grada“

sne tradicije na zanimljiv način prezentirali pripadnici nacionalnih manjina.

Ukrajinsku nacionalnu manjinu predstavili su najmlađi članovi triju udruga: UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek, UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža i UKPD „Andrij Pelih“ Šumeće. U izvedbi djece divno je odjekivala pjesma „Molitva za Ukrajinu“.

Zbog situacije u Ukrajini, ove godine nismo postavili štand. Naše misli i molitve upućene su domovini koja prolazi kroz iznimno teško razdoblje i brani svoju neovisnost cijenom života.

Nakon kulturno-umjetničkog programa i ove godine birani su najuređeniji štand i najljepša pisanica. Sukladno odluci tročlanog žirija, direktorice TZ Grada Osijeka Tajane Rogulje, voditeljice Odjela za edukaciju i promidžbu pri Muzeju Slavonije Jesenke Ricl i ravnatelja Kulturnog centra Osijek Ivana Kristijana Majića, titulu najljepšeg štanda odnijela je Matica Slovačke Osijek, a nagrada za najljepšu pisanicu pripala je KUD-u Rusina.

U Osijeku je 9. travnja 2022. godine održana jedinstvena manifestacija u Hrvatskoj - manifestacija korizmenih i uskrasnih običaja grada Osijeka, Slavonije i Baranje te nacionalnih manjina s područja grada i okolice pod nazivom „Šarana jaja bojama grada“.

Nakon dvogodišnje stanke zbog pandemije korona virusa, građani su ponovno uživali u bogatstvu raznolikosti uskrasnih običaja. Ovaj put pripadnici različitih udruga svoju gastronomiju i uskrasne običaje predstavili

su na osječkom Trgu slobode. Štandovi su bili šaroliki, predivno ukrašeni, puni rukotvorina, tradicionalnih jela nacionalnih manjina a stotine pisanica oslikane su različitim tehnikama.

Manifestaciji je nazočio predsjednik Gradskog vijeća Vladimir Ham koji je naglasio kako je Osijek oduvijek bio multietnički i multikulturalan grad gdje živi i djeluje više nacionalnih manjina.

Pored štandova upriličen je bio kulturno-umjetnički program gdje su svoje uskr-

Mirjana Has

ВЕЛИКДЕНЬ - 2022 В ОСІЄКУ: СЛЪЗИ РАДОСТІ І СМУТКУ

вірних, які зібралися у греко-католицькій каплиці Христа Царя в Осієку, щоб прославити Воскресіння Христове. Церковця у Вільсоновій 13 не вмщала усіх бажаючих співати «Христос воскрес», бо зійшлися не тільки українці, які тут уже 100 років, 30 років, а також і ті, які тимчасово залишили рідну землю через війну і знайшли притулок в гостинній Хорватії. Зійшлися ті, які вірять, що «коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра ваша... Але ж Христос таки справді воскрес із мертвих, первісток померлих» (1Кор. 15,14; 20).

«Торжество всіх торжеств», як називають Пасху Господню духовні отці, розпочалося в Осієку, як і щороку, процесією довкола церкви і співом воскресного тропаря «Христос воскрес

Свято Воскресіння Христового цього року особливе. Наша рідна Україна все ще переживає свій Сад Гетсиманський, свою Хресну дорогу і Голготу

через небачену у XXI столітті військову агресію ненаситного і злобного московського загарбника.

Радість і смуток змішалися у серцях

із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував». Потім славили Христа прекрасними стихирами Воскресної Утрени, яку співали сестри василіянки. «Ангел звістив» підхопили всі присутні. Воскресну святу літургію служив парох о. Любомир Стурко, який теплим словом проповіді голосив істину про те, що «Воскресіння - основа і завершення нашої віри». Незважаючи ні на що, це празник радості. «Ми радіємо, бо від землі до небес нас Христос перевів!» - наголосив о. Стурко. І в цих важких обставинах війни і крива-

вої боротьби нашого народу за свою свободу від московського поневолення маємо сильно вірити, що з «воскреслим Христом ми безсмертні!»

Після літургії на монастирському подвір'ї святити паски, а вітер щедро розносив краплі святої води і на вірних: «Христос воскрес, Христос воскрес! Радість з неба ся являє, Пасха красна днесь витає!»

Вразила гостинність сестер Василіянок, які приготували у своєму охайно прибраному до Свят дворі багатий великодній сніданок і пригостили всіх

присутніх. Особливо раділи українські дітлахи, які отримали за хорватським звичаєм від Зайчика солодкі дарунки. А в серцях усіх, а особливо матерів з України, - відлуння воскресної пісні і віра в те, що з Господом переможемо і що запанує Божий мир в Україні, бо:

«Мир нам сам Христос приносить, мир нам небо днесь голосить,

Мир той Божий всі вітаймо, ласку Божу прославляймо,

Чудо Боже всіх чудес: Христос воскрес!»

Наталія Томків

SVETA LITURGIJA UZ PJEVANJE ZBORA U GRKOKATOLIČKOJ ŽUPI U SLAVONSKOM BRODU

Na nedjeljnoj Svetoj liturgiji u župi Uzvišenja svetog Križa u Slavonskom Brodu, 16. siječnja 2022. godine gosti su bili članovi zbora „Grkokatolički kor“ koji broji dvadeset i jednog člana. Zbog epidemiološke situacije i zbog odlaska mladih pjevača na fakultete diljem zemlje, liturgiju je pjevao samo dio pjevača, njih jedanaest uz dirigenta. Dvije trećine članova „Grkokatoličkog kora“ nisu glazbeno educirani, dok jednu trećinu čine akademski obrazovani ljudi koji se svakodnevno bave glazbom i u suštini žive od glazbe.

Voditelj i dirigent „Grkokatoličkog kora“ je Mateo Barišić, mladić koji je rođen 2001. godine. Djetinjstvo je proveo u selu Lužani. Sa dvanaest godina je preselio u Slavonski Brod i tada mu se javila prva želja za glazbom. Pjevao je u crkvenom zboru i sam naučio svirati orgulje u župi. Sa trinaest godina je postao glavni orguljaš u župi

Bezgrešnog srca Marijinog u prigradskom naselju Budainka u Slavonskom Brodu. Kako je odrastao, tako je širio znanje o glazbi i sve više napredovao. 2019. godine je preuzeo vodstvo župnog zbora susjedne župe Krista Kralja u Brodskom Varošu. Nakon dvije godine seli se u Požegu, gdje je osnovao „Grkokatolički kor“ i preuzeo vodstvo gradskog zbora HKUD „Vijenac“ Požega.

Suradnju s grkokatoličkim župnikom o. Aleksandrom Hmiljom započeo je jednom prilikom na liturgiji u Bukovlju i otad su ostali u kontaktu s idejom da Mateo osnuje zbor, grkokatolički kor i da pjevači nauče pjevati liturgiju.

Prvi pokušaj osnivanja zbora je bio u Slavonskom Brodu u travnju 2021. godine. Održali su nekoliko proba sa zainteresiranim pjevačima koji su se odazvali pozivu ali nije bilo uspješno. U međuvremenu je

Mario preselio u Požegu i ondje u studenom 2021. godine osnovao zbor i u ta dva mjeseca su imali svega 4 probe, na kojima su uspjeli sve svladati. Pjevali su ukrajinske i žumberačke napjeve a neke odgovore u liturgiji je sam napisao za zbor što mu je olakšalo cijelu stvar. Za budućnost ima u planu povećati broj članova i napraviti još veći zbor koji bi bio na usluzi svim grkokatoličkim župama diljem Hrvatske. Također im je plan u skoroj budućnosti posjetiti Andrijevcu i Bukovlje. Nakon toga, svakako otići posjetiti katedralu u Križevce i konkatedralu u Zagreb i u njima pjevati Svetu liturgiju, rekao je Mario.

Uz zahvalu na trudu i lijepom pjevanju koje je bilo novost i osvježenje u ovoj župi želimo mladom dirigentu i „Grkokatoličkom kora“ uspješno ostvarenje svih želja i projekata na mnogobrojnim i blahajama ljeta.

Nikola Zastržni

USKRSNI PONEDJELJAK U SLOBODNICI

Na Uskrсни ponedjeljak, 18. travnja 2022. godine, po veoma lijepom i sunčanom vremenu, održana je 19. tradicionalna folklorna manifestacija pod nazivom „Uskrсни ponedjeljak u Slobodnici“. Na pozornici, u samom središtu sela, nastupilo je ukupno devet kulturno-umjetničkih društava, među njima i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda koje je predvodio dugogodišnji predsjednik Vlado Karešin. Domaćini su bili članovi KUD-a „Šokica“ iz Slobodnice koji su istaknuli kako im je drago što se tradicija nastavlja unatoč teškim godinama koje su iza njih, a koje je prouzročila epidemija virusom SARS-CoV-2.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda predstavilo se na ovogodišnjoj smotri s nekoliko atraktivnih koreografija od kojih je neke i postavio a sve uvijek-bao zajedno s marljivim članovima voditelj folklorne sekcije Ivica Kševi. Za svoj nastup plesači su nagrađeni gromoglasnim pljeskom publike što je bio i dokaz i priznanje članovima Društva za marljivi rad a istovremeno i podrška pravednoj borbi ukrajinskog naroda

za svoju neovisnost i slobodu od ruske okupacije te potpora raseljenim Ukrajinčima, uglavnom ženama i njihovoj djeci koji se nalaze u našoj Hrvatskoj.

KUD "Šokica" iz Slobodnice (općina Sibinj) djeluje od 1915. godine i danas broji oko 90 aktivnih članova koji rade u četiri sekcije: dječja folklorna, starija folklorna, pučko-pjevačka i tamburaška sekcija. KUD "Šokica" je organizator dvije folklorne manifestacije i to: „Uskrсни ponedjeljak“ u Slobodnici te Božićni koncert pod nazivom „Slava Bogu na visini“.

Predsjednik KUD-a je gospodin Stjepan Kovačević koji ih već dugo godina veoma uspješno vodi. Nakon programa su svi sudionici i mještani zaigrali veliko slavonsko kolo pred crkvom u Slobodnici.

Treba istaknuti da su gledatelji uživali u plesovima i pjesmama iz raznih krajeva naše domovine kao i živopisnim i slikovitim nošnjama. Velike pohvale organizatorima i svim izvođačima koji su jednako zaslužni u čuvanju i promicanju folklorne baštine i narodnih običaja.

Nikola Zastrižni

«ЖИТИ В ОСІЄКУ»

У кав'ярні Peppermint в Осієку 26 квітня 2022 року Організація соціального розвитку «DKolektiv» з Осієка спільно з Фундацією імені Фрідріха Еберта із Загреба та Українським культурно-просвітнім товариством імені Лесі Українки з Осієка організували зустріч, яка була задумана як обмін досвідом та інформацією між мешканцями Осієка та біженцями з України.

Завдяки особистим розмовам місто Осієк більше наблизилося до українських біженців. Оскільки вони постійно отримують багато практичних порад із повсякденного життя через інші волонтерські заходи, ця зустріч була більш розслабленого характеру, де жителі Осієка знайомили українських біженців з місцевими визначними пам'ятками, а місцеві українці ділилися досвідом

того, як їм було першим часом у Хорватії та таким чином допомогли їм краще інтегруватися в хорватське суспільство.

Також новоприбулі українці ознайомилися з роботою місцевого Українського культурно-просвітнього товариства імені Лесі Українки м. Осієк, після чого також активно долучилися до роботи товариства.

За словами представників Організації соціального розвитку «DKolektiv» та Фундації імені Фрідріха Еберта це вже друга зустріч такого характеру, одразу після Вуковара, та й не остання. Наступні такі зустрічі заплановані у Вараждіні та Карловці.

Давор Лагудза

NEZABORAVNO PUTOVANJE U SOŠICE

Mješoviti kor Grkokatoličke crkve sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba u posjeti vladiki N. Kekiću u miru i časnim sestrama Bazilijankama

S radošću smo prihvatili prijedlog dirigentice našeg skora Darijane Blaće-Šojat i predsjednice kora Edith Zeltner-Nikišić da posjetimo našeg vladiku i časne sestre u Sošicama. Nas sedam članova zbora, svi cijejpljeni i pridržavajući se epidemioloških mjera, sretni smo se zaputili u nedjelju, 9. siječnja 2022. godine u Sošice – Žumberak.

Ne možemo, ne smijemo i nećemo nikada zaboraviti brigu našeg vladike Kekića o našem koru, a posebno o organiziranim posjetima svim biskupijama diljem Hrvatske, mnogim rimokatoličkim župama, putovanjima u Austriju, Italiju, Slovačku, Svetu Zemlju pjevajući (a cappella) i slaveći Boga, pronoseći ljepotu sv. liturgije istočnog grčko-bizantskog obreda.

Posjet je bio obostrana radost u ovo zimsko vrijeme i vrijeme epidemije Corone. Tom prilikom sam se podsjetila kako je moj djed, o. Đuro Bindas (1877.-1950. g.) kao mladi svećenik dobio za prvu župu Sošice 1901. godine i moj otac o. Mihajlo Jurista 1897.-1982. g. bio je svećenik u župi Stojdraga od 1964. do 1974. godine. Moj djed o. Đuro Bindas napisao je svoja sjećanja na proslavu Badnjaka u Sošicama 1901. godine koja su objavljena 2018. u knjizi "O. Đuro Bindas nacionalni prosvjetitelj Rusina-Ukrajinaca".

Pri svečanom ručku, na kojem se zahvaljujemo našem vladiki Kekiću i časnim sestrama Bazilijankama, a s dozvolom vladike Kekića izgovorila sam nekoliko prigodnih riječi o mom djedu i ocu, a svim prisutnima sam podijelila tekst

“Badnja večer u brdima” mog djeda o. Đure Bindasa.

Sjećanje o. Đure Bindasa na svoju prvu župu Sošice, Žumberak, Hrvatska

Badnja večer u brdima

Bilo je to 1901. godine, kad me je kao mladog svećenika tadašnji biskup poslao u župu Sošice (Žumberak). Bio sam tamo poslan samo privremeno i otišao sam bez obitelji.

Koliko mi je dragih uspomena ostalo u duši na ono što sam tamo proživio za pola godine! Kraj je predivan, visoka brda, čarobne doline, bistri potoci i vodopadi, zelene šume, a narod predivan i umilan... Sve je to moju mladu dušu uzdizalo visoko čak u nebeske visine. Kapelice na vrhovima brda gotovo u svakom selu, a sela 10-20 kuća niže od kapelica kao ovčice oko svog pastira – poslagane. Usred župe na visokom brdu prekrasna crkva i škola, a župni dom malo niže.

Bilo je to uoči Rožd. Hr. - (Badnjak) – Sveta večer. Nisam još poznao ondašnje običaje – promatrao sam ulicu, po kojoj su ljudi žurili svojim domovima, a što se večer bližila – sve je manje bilo ljudi.

Odjednom, čujem zvona. I kad zvone svim zvonima, i kamenčićima udaraju po zvonima, i tada tako predivno odjekuje po brdima i šumama da čovjek misli da su to nebeski glasovi i trube. Čuje se tu i tamo pucanje, a onda sve utihne. Tajanstveno. Smrkava se, a ja još uvijek gledam kroz prozor. Moje misli idu daleko - tamo kroz ta visoka brda, daleko čak u moju ravnu Bačku, gdje mi je obitelj, majka, sestre... moj rusinski narod... U duši vidim kako se obasjavaju domovi,

kako očevi unose slamu u kuće i čestitaju, kako svi skupa pjevaju: Rožd.tv.Hr.B.n., kako djeca veselo razbacuju slamu po sobi i uživaju u bobaljkama s makom, kapušnjikama, oljejnjcima i orasima, kad kao da čuješ prve čestitare ispod prozora: Datesja nam naveselit... Narodilsja I. Hr. Divnaja nov., Pasli pastire... I cijelo selo odjekuje veselim dječjim pjesmama kao i anđeli na nebu ili iznad Viflejema.

Teško je opisati moje tadašnje misli i osjećaje!...

U tom razmišljanju nisam ni primijetio kako je u sobu ušao sin zvonara Janko, a kad je pozdravio trgnuo sam se iz slatkih misli.

- Oče, poslala vam je majka božićni kolač - i čestitao je Badnjak.

Primio sam dar i pustio ga doma, svojima, a kolač nisam mogao probati od silnih osjećaja i suza, kojima sam bio pun... Vidio sam da se i u samoći našla duša, koja se sažalila i htjela me utješiti.

Badnju večer sam proveo u kući učitelja, a na Večernju je narod napunio crkvu pjevajući grlene vesele pjesme “S nama Bog” i Rožd. tv. Hr.

Novorođeni Spasitelj donio je svoje darove: veselje, utjehu i mir i u brda i obilato ih podijelio svakome...

o. Đuro Bindas, 24. XII. 1935. g.

*Tekst priredila M. Jurista
za „Vjesnik“ pripremila Irena Nagy r. Jurista*

Članovi zbora

grkokatolička crkva
u Sošicama

torta i časna sestra Alojzija

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

24 лютого 2022 року, з початком повномасштабної війни в Україні, життя кожного українця змінилося назавжди. Тяжкий біль, втрати та страждання не залишили нікого осторонь. Багаточисельна українська діаспора сприйняла цю біду як особисту трагедію. Ми вже ніколи не будемо колишніми. Війна нас змінила - показала справжнє обличчя кожного. Радіємо, що відкривалося безліч прекрасних та надихаючих облич, як серед відважних захисників України, керівництва держави, духовних, інтелектуальних та мистецьких авторитетів, так і серед простих людей. Саме в цьому зерно нашої Перемоги, ми єдині!

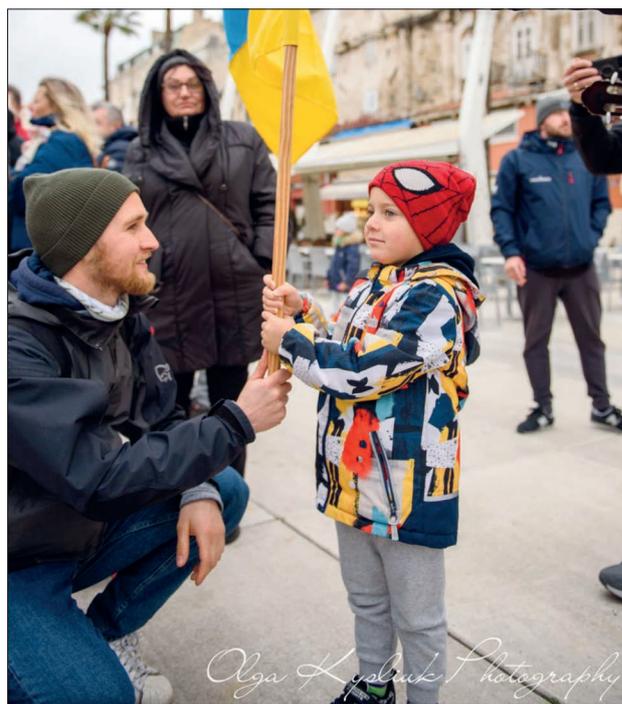
В Україні та за її межами розгорнувся мільйонний волонтерський рух. Не залишилося осторонь і Товариство української культури Цвіт у Далмації. Перші дні агресії сколихнулися численними мітингами, які організували члени українського товариства в Спліті. Ми намагалися донести світу наш біль, нашу лють до агресора, наше обурення брехливою російською пропагандою, яка, на жаль, звучала навіть тут, у Хорватії. Українці в Спліті активно почали організовувати пункти збору необхідної допомоги першим біженцям від війни.

Коли почали прибувати перші переміщені особи, члени Товариства створили інформаційну та матеріальну опіку над ними, допомагали влаштуватися, знаходити роботу та житло. Для дітей силами волонтерів кожну суботу проводиться українська школа, щоб діти не втрачали зв'язок з українською мовою та своїм корінням. Завдяки тому, що кількість українців в Далмації значно збільшилась, стало можливим організація хору та художньої самодіяльності. Проводяться збори коштів для потреб української держави, біженців. Далматинці, як українці так і хорвати, витрачають свій особистий час та кошти для свого внеску в святе діло підтримки України.

Страшна біда нас тільки згуртувала та загартувала

нашу любов до Батьківщини. Ми ще раз згадали, хто ми є і якого ми роду. Перемога буде за нами, все буде Україна!!!

Вікторія Балан

KAKO MOŽEMO VIDJETI UKRAJINU KROZ ZNANOST O KNJIŽEVNOSTI

Prikaz Neovisne ukrajinske književnosti u posljednjih 30 godina

Književnost je odraz duha svake nacije, stoga je pogled na ukrajinsku književnost ujedno i pokušaj razumijevanja Ukrajinaca, njihovih težnji, traganja, borbi i nada, na kraju i samoga ukrajinskog identiteta. Ukrajinski književni glasovi dopiru do hrvatskih čitatelja kroz prijevode, a do hrvatske akademske zajednice kroz znanstvene radove. Znanstvenici na takav način ujedno mogu pružiti podršku ukrajinskim kolegama u ovim strašnim trenucima rata i ruske agresije na Ukrajinu. Stoga je u četvrtak, 24. ožujka 2022. godine u Vijećnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu održana promocija tematskog broja časopisa za svjetsku književnost Književna smotra, posvećenog ukrajinskoj književnosti Vidjeti Ukrajinu. Neovisna književnost 1991. – 2021. Tematski broj Književne smotre izašao je kao zadnji broj časopisa u 2021. godini, međutim, zbog objektivnih razloga, promocija nije mogla biti održana ranije. U nastanku broja, uz hrvatsko uredništvo na čelu s profesorom emeritusom Daliborom Blažinom i glavnim tajnikom uredništva, prof. dr. sc. Filipom Kozinom, sudjelovali su i znanstvenici s Katedre za ukrajinski jezik i književnost Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta te ukrajinske znanstvenice, urednice ovoga broja na čelu s voditeljicom projekta, prof. dr. sc. Tamarom Ćundorovom, a to su prof. dr. sc. Alla Tatarenko (Sveučilište Ivana Franka u Lavovu), prof. dr. sc. Olena Ćaleta (Sveučilište Ivana Franka i Ukrajinsko katoličko sveučilište, Lavov), prof. dr. sc. Uljana Fedoriv (Sveučilište Ivana Franka u Lavovu).

U ovome broju Književne smotre predstavljeno je 17 znanstvenih radova koje potpisuje 18 autora iz Ukrajine, Poljske i Hrvatske. Tematski je broj ujediniio znanstvene radove u sljedeće cjeline: Postsovjetska tranzicija, Povijest i mit, Glas i mjesto te Žanr i činjenica. Tako uređeni broj predstavlja

glavne promjene i tijekove ukrajinske književnosti od neovisnosti pa sve do danas, i to u prozi, poeziji i drami; obrađuje podjednako i zasebne fenomene u književnom opusu određenih autora, odvojena djela, stavljajući ih u ukrajinski književni kontekst, kao i preglede razvoja zasebnih žanrova unutar neovisne ukrajinske književnosti.

Zadnjih trideset godina razdoblje je korjenitih promjena o kojima je prof. dr. sc. Tamara Ćundorova pisala u predgovoru koji poslije aktualnih zbivanja u Ukrajini i nakon ruske agresije postaje još aktualniji: „Ovaj broj časopisa Književne smotre posvećen je tridesetoj obljetnici ukrajinske književnosti razdoblja neovisnosti. Njezinim simboličnim početkom može se smatrati roman Rekreacije Jurija Andruhovyča koji je objavljen u časopisu Suvremenost 1991. godine. U njemu se očitovao oživiljeni duh baroka, a iz karnevalskih preobrazbi niknule su stranice zaboravljene ukrajinske povijesti koje su odjekivale u osobnim privatnim pričama likova i maski poznate pjesničke skupine BU-BA-BU (burleska-lakrdija-bufonada). Tako se u ukrajinskoj književnosti ironično i u obliku posttotalitarnog demonskog karnevala odvijao oprostaj od Carstva i sovjetskog doba. Godine 2020. u Ukrajini je objavljen roman Amadoca Sofije Andruhovyč, kćeri Jurija Andruhovyča. Njezin je roman veličanstvena panorama, izgrađena kao odjek epoha, sudbina i junaka višestoljetne ukrajinske povijesti. On rekonstruira čitavi temelj ukrajinske kulture koji je u 20. stoljeću izgubljen i iznova rekonstruiran. Time se zatvara krug posttotalitarnih transformacija i dekolonizacijskih procesa, a neovisna književnost proživljava smjenu generacija i postaje fenomenom transgeneracijskog pamćenja.

Neovisnu književnost također možemo sagledati kao post-sovjetsku tranziciju, odnosno razdoblje promjena, gubitaka i

dobitaka. Njezine su značajke višeglasje i multikulturalnost, zanimanje za povijesne traume i gubitke, promišljanje o novoj povijesti, uključujući Narančastu revoluciju iz 2004. godine, Revoluciju dostojanstva iz 2014. te rusko-ukrajinski rat na istoku Ukrajine koji je doveo do novog shvaćanja što znači braniti svoju domovinu, što znači ukorijeniti se u svoj teritorij i učiti o tome kako da razumijemo jedni druge.

Neovisna književnost dinamična je i konceptualna scena na kojoj se kristalizira nova književnost, oblikuje novi koncept autorstva i definira novo književno polje koje je otvoreno za žanrovske i stilske eksperimente, za preispitivanje kanona i reprezentiranje socijalnih, etnonacionalnih i rodničkih identiteta. Neovisna književnost fenomen je koji je posljedica uključivanja ukrajinske književnosti u globalne općekulturne procese suvremenoga svijeta.

Neovisna književnost, to su i osobni glasovi mnogih autora o kojima se govori na stranicama ovoga izdanja. Svi zajedno, oni stvaraju jedinstvenu knjigu suvremene Ukrajine, otvorenu za novo čitanje.“

U promociji ukrajinskog broja Književne smotre sudjelovali su prof. Domagoj Tončinić, dekan Filozofskoga fakulteta u Zagrebu koji je pozdravio sve prisutne te naglasio važnost promocije časopisa i znanstvene suradnje između akademskih sredina Hrvatske i Ukrajine, Njegova Ekselencija Vasilj Kirilič, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj koji je u nadahnutom govoru spojio aktualne događaje u Ukrajini s književnim temama, prof. Oksana Timko Đitko, pročelnica Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti i predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost, akademik Josip Užarević s Katedre za rusku književnost Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti, ujedno i bivši glavni urednik Književne smotre, dr. sc. Dariya Pavlešen s Katedre za ukrajinski jezik i književnost Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti, moderator promocije, glavni tajnik Književne smotre dr. sc. Filip Kozina, te videovezom gošće iz Ukrajine,

urednice tematskog ukrajinskog broja Književne smotre.

Kako su naveli sudionici promocije, Filip Kozina i Alla Tatarenko, ideja je krenula od Irene Lukšić, dugogodišnje tajnice časopisa koja nažalost više nije s nama. Kako je to ispričao glavni urednik, prof. dr. sc. Dalibor Blažina, ideja je odmah dobila zeleno svjetlo: s jedne strane stoga što je suvremena ukrajinska književnost nedovoljno poznata u hrvatskoj znanosti o književnosti, a s druge strane zato što se ta ideja idealno uklapala u „ideju Književne smotre“, živu još od 1969. godine koju je sjajno uokvirio akademik Josip Užarević: da časopis bude prozor u svjetsku književnost bez hijerarhizacije na metropole i provincije, da časopis bude platforma za uspostavljanje duhovno-životnih relacija prema drugim kulturama i drugačijim svjetovima kako bi se vlastita kultura i duhovna sredina održala na što višem stupnju životnosti. U ovom slučaju, od posebne važnosti bila je činjenica da je ne samo ukrajinska književnost, nego i ukrajinska znanost o književnosti progovorila o bivšem centru moći vlastitim, neovisnim glasom, i to dominantno iz osviještenog postkolonijalnog očista.

Iako rat u Ukrajini traje od 2014. godine, vjerojatno nitko nije zamišljao da će se promocija održati u ovako dramatičnim okolnostima, točno mjesec dana od početka rata u Ukrajini, što je nesumnjivo utjecalo i na čitanje ukrajinske književnosti i na recepciju ovog izdanja Književne smotre i na emotivne govore ukrajinskih znanstvenika koje su se javile putem videoveze iz raznih gradova Ukrajine i sudjelovale u promociji usprkos sirenama za zračne uzbune.

Na kraju promocije uslijedio je kratak, ali jezgrovit osvrt na ukrajinski tematski broj akademika Josipa Užarevića, koji je poslije pomne analize izdanja isto tako naglasio kako je u povijesti Književne smotre bilo jako malo znanstvenih radova posvećenih ukrajinskoj književnosti, te da ovaj tematski broj upotpunjuje mozaiku svjetske književnosti ukrajinskim književnim temama.

Dariya Pavlešen

300. GODIŠNJICA ROĐENJA HRYHORIJA SKOVORODE

Hryhorij Skovoroda - ukrajinski filozof, prosvjetitelj, humanist, pjesnik, pedagog

1722. - 1794.

Ove godine Ukrajinci obilježavaju 300. godišnjicu rođenja ukrajinskog filozofa i pjesnika Hryhorija Skovorode. Obljetnicu njegova rođenja planirali su obilježiti početkom godine, na državnoj razini.

Hryhorij Savić Skovoroda rođio se 3. prosinca 1722. godine u selu Čornuhy, u kozačkoj obitelji Ljubenskog puka. Otac Sava Skovoroda bio je u redovnoj kozačkoj službi, s malim imetkom. Bavio se prodajom vina, a umro je koncem 1730-ih ili početkom 1740-ih godina. Majka Pelageja potjecala je iz roda Šangirejiv, kozaka Kanivskog puka, koji su imali krimsko-tatarsko porijeklo, a bili su pokršteni u vrijeme Hmeljnyčyne. Hryhorij je imao starijeg brata Stjepana, koji je dobio naobrazbu u Breslavu. Već u djetinjstvu je rastao kao "čudni" dječak, jako zamišljen, nezainteresiran za uobičajene poslove. Negdje oko 1730. godine poslali su ga u četverogodišnju svećeničku školu u gradić Čornuhy. Nakon škole Hryhorij upisuje Kyjivsko-Mohyljansku akademiju, koja je u to doba bila na vrhuncu svoga razvoja. U početku su učenici učili "rus'ku knjigu", poljski jezik i postepeno prelazili na latinski, koji je postao temelj za daljnje klasike (gramatiku, sintaksu, poeziju i retoriku); također su učili crkvenoslavenski jezik. Tijekom školovanja je naučio latinski, grčki, crkvenoslavenski, poljski, njemački. Hryhorij je učio jako dobro, puno vremena je provodio u knjižnici Akademije, ovladavši djelima antičkih autora. 1740-ih mladi Skovoroda je prešao u razred u kojemu se učila filozofija, koja je potrajala dvije godine. Filozofska naobrazba temeljila se na interpretaciji Aristotela. Pošto je imao sluh i lijepi glas, na početku 1741. godine mladog Skovorodu su uzeli u Hluhivsku školu pjevanja, odakle su ga prebacili u Peterbušku dvorsku carsku pjevačku kapelu. U to vrijeme on još nije završio studij filozofije. U dvorskoj kapeli

je pjevao partije alta i opera, liturgije, na maskenbalima. Pisao je duhovna djela, liturgijsku glazbu (nije dokazano). Npr. njemu pripisuju autorstvo "Iže heruvimi".

Krajem kolovoza 1744., s pismom imperatorice Elizabete došao je u Kyjiv. Tu je dao otkaz u kapeli, moguće zbog gubitka glasa, dobivši titulu "dvorskog kancelara" što je podrazumijevalo plemićku titulu "Vaša blagorodnost". Ne želeći se zarediti za monaha, vraća se u Kyjivsko-Mohyljansku akademiju kako bi završio filozofiju. Visoku naobrazbu Skovoroda tako nije ni stekao, ali je imao veliki utjecaj na svoje suvremenike i buduće generacije svojim bajkama, pjesmama, filozofskim djelima, a također i načinom života zbog čega su ga prozvali "Sokratom". Od 1769. godine vodio je život samotnjaka i putujućeg filozofa. Tada je počeo pisati filozofske dijaloge i traktate u kojima se biblijska tematika isprepletala sa idejama platonizma i socijalizma. Glavnim smislom ljudskog postojanja navodi samospoznaju.

Skovoroda je pisao svoja djela raznim inačicama staro-ukrajinskog književnog jezika: umjetnička i filozofska djela slavenko-ukrajinskim, pjesme i bajke književno-ukrajinskim (sa crkvenoslavenskim elementima). Dio tekstova napisao je na latinskom jeziku. Za života nije tiskao niti jedno djelo. Postojala je legenda da ga je sama Katarina II. koja je puno puta čula za Sokovorodu, posredstvom kneza Potemkina pozvala na mjesto dvorskog filozofa. Na to je Skovoroda, koji je sjedio s frulom na križanju putova i čuvao ovce nekog gospodara kod kojeg je radio, odgovorio: „Recite mamici carici da ja neću ostaviti domovinu. Meni su frula i ovce draže od carskog vijenca.“

Djela Skovorode se za života nisu tiskala, budući da ih je tadašnja cenzura proglasila "protiv Svetog Pisma i uvrede monaha".

Obrazovan u duhu filozofsko-religijskog naukovanja, Skovoroda se postavio protiv mrtve crkvene nauke i duhovne truleži moskovskog "pravoslavlja" oslanjajući se u svojoj filozofiji na Bibliju. Skovoroda je naučavao da se carstvo čovjeka nalazi u njemu samom:

"Ako želiš poznavati Boga moraš poznavati samog sebe. Dok čovjek ne pronade Boga u samom sebi, uzaludno Ga je tražiti u svijetu."

"Vjerovati u Boga ne znači vjerovati u njegovo postojanje, već znači dati život Njemu i njegovim zakonima."

"Svetost života sastoji se u činjenju dobra ljudima“.

Zadnju godinu života Skovoroda je proživio u selu Pan Ivanivka, Harkovske županije, gdje je i umro 9. studenoga 1794. Sada se to selo zove Skovorodynivka. Na križu nad njegovim grobom, po želji samog Skovorode je napisano: "Svijet me je hvatao, ali me nije uhvatio...".

S ukrajinskog jezika prevela Tetjana Ramač

*СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!
SLAVA UKRAJINI! HEROJIMA SLAVA!*

